Woensdag, 31 December 1941 DAGBLAD 58ste Jaargang, No. 3490

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

1941: Langs alle fronten: DAAR GINGEN DE NAZIES! Op alle zeeën: ONZER VADEREN ROEM HERLEEFD.

HET COMMUNIQUÉ VAN NEDERLANDS INDIË.

Hier volgt het officiële oorlogscommuniqué: „De vijand gaat voort kleine kustplaatsen in de Buitenbezittingen met bommen en machinegeweervuur te bestoken. Van verschillende plaatsen kwamen berichten binnen van het beschieten van visservaartuigen. Ten gevolge van twee aanvallen op het vliegveld van Tarakan op 28 December eerst door 8 later door 7 Japanse bommenwerpers werden 5 onzer vliegtuigen vernield. Luitenant-piloot Olsen werd gedood. Er waren geen gewonden. Een Nederlandse tanker werd gebombardeerd, doch het vuur werd geblust door de bemanning en de tanker keerde naar veilige haven terug" (Batavia, G.P.D. 31.12).

ONMIDDELLIJKE MATERIËLE HULP IS NOODZAKELIJK.

Legercommandant Hein ter Poorten heeft een interview aan de pers gegeven, waarin hij duidelijk (vooral aan het adres der V.S.) zeide, dat Indië veel meer vliegtuigen en luchtdoelgeschut moet hebben, teneinde het in staat te stellen afdoende afweer te bieden tegen de Japanners, die hun aanvallen op punten op de kust en op de schepen intensificeren. De legercommandant zeide te vertrouwen, dat Indië het lange tijd zou kunnen uithouden tegen iedere Japanse invasiepoging, doch onmiddellijke materiële hulp is daarvoor noodzakelijk. Wanneer deze in zo groot mogelijke mate met zo weinig mogelijke vertraging wordt verleend, kan Indië zelfs een Japanse landingspoging op grote schaal verhinderen.

De legercommandant zeide verder: „Gedurende de eerste drie weken van deze oorlog is een grote Japanse landingsvloot herhaaldelijk in het Zuidelijke gedeelte van de Stille Oceaan gesignaleerd, deze zou een gemakkelijk doel zijn geweest voor bommenwerpers, opererend van Indische bases uit. Jagers zijn nodig om de bommenwerpers te beschermen, niet alleen boven de zee, doch ook boven het land, waar Japanners pogen aan land te komen. Gevechtsvliegtuigen zijn eveneens nodig voor de bescherming onzer vliegvelden, die nu naar hartelust en zonder enig systeem door den vijand worden gebombardeerd, die op dit ogenblik overwicht in de lucht bezit. Meer luchtafweergeschut is eveneens hard nodig, zoveel en zo snel mogelijk omdat dit het keerpunt zou kunnen brengen in de huidige gebeurtenissen.

De Japanse bommenwerpers zijn zeer accuraat en mogen vooral niet worden onderschat, ofschoon de schade, die zij tot nu toe hebben aangericht in Nederlandse Indië, betrekkelijk onbeduidend en gemakkelijk te herstellen is. **Geen Japanse troepen zijn tot nu toe op ons grondgebied geland en er zijn geen definitieve mededelingen om de geruchten te bevestigen, dat parachutisten bij Medan geland zouden zijn.** Niet genoeg kan de nadruk worden gelegd op het feit, dat Nederlands Indië de eerste verdedigingslinie vormt, die, wanneer aangevallen, tot den laatsten man verdedigd zal worden. De Nederlands Indische leger- en vlootleiders eisen volledige erkenning van de belangrijkheid van Nederlands Indië in het kader van de verdediging van de Stille Oceaan tegen de Japanse agressie. **Reeds haalt Japan olie uit de vernielde bronnen van Brits Borneo,** doch het zal niet toegelaten worden, dat het met die olie wegkomt, omdat onze luchtmacht hun tankers zal bombarderen. Dit is een reden te meer om ons zo spoedig en zoveel mogelijk bommenwerpers te sturen" (Batavia, G.P.D. 31.12).

DE JAPANSE PARACHUTISTEN.

De veelbesproken „Japanse parachutisten" waren óf vijandelijke piloten, die uit hun beschadigde vliegtuigen trachtten te komen, óf vijandelijke spionnen, die tussen de bevolking verdwenen — zo zeiden semi-officiële zegslieden. De geruchten over de parachutisten-invasie van Sumatra werden door de autoriteiten zorgvuldig onderzocht, tot nu toe zonder enig resultaat.

Men herinnert eraan, dat ten eerste vele Japanners in Noord Sumatra plachten te wonen en dat parachutisten zich gemakkelijk in het landschap onzichtbaar zouden kunnen maken. De autoriteiten beloven een spoedige bekendmaking van het resultaat van haar onderzoek. Een versterking van het officiële standpunt, dat geen parachutisten geland zijn, was de verklaring van de bemanning van het op het vliegveld van Medan vernielde K.L.M.-vliegtuig, welke met alle beslistheid zulk een landing ontkende.

Deze bemannig deed een dramatisch verhaal van de aanval. De post voor de Australische troepen in het Nabije Oosten — 31 zakken — ging geheel verloren. Het werk van het inheemse en Chinese rode kruis-personeel was schitterend. De Koningin heeft verschillende bronzen oorlogskruisen en vliegerskruisen verleend (Batavia, G.P.D. 31.12).

PRACHTIG WERK.

De „Evening Standard" eindigt een militaire beschouwing met de zinsnede: „De Nederlanders hebben een prachtig werk bijgedragen in de strijd met Japan, maar het blijkt, dat het volledigst mogelijke systeem van wederkerige hulp tussen ons commando en het Nederlandse nog steeds niet is gevonden" (Londen, G.P.D. 31.12).

EDEN IS TEVREDEN.

Een commentator van het Britse Departement van Buitenlandse Zaken zeide, dat Eden buitengewoon tevreden is over het resultaat van zijn bezoek aan Rusland en het Oostelijk front. De Secretaris van Buitenlandse Zaken is ook verrukt over de warmte en hartelijkheid waarmede hij ontvangen werd. De zegsman zeide, dat Eden een meer volledige verklaring zal afleggen. (Londen, (AP) 30.11).

CORREGIDOR BEDREIGD.

Aanhoudende berichten deelden mede, dat Japanse oorlogsschepen poogden het rotsachtige eilandenfort Corregidor te naderen aan de ingang van de Manilla-baai bij het luchtbombardement van gisteren, doch het hoofdkwartier van het leger zeide hieromtrent geen inlichtingen te hebben. Men zeide, dat men de berichten niet geloofde omdat Japanse schepen aan de grote kanonnen van Corregidor een schitterend mikpunt zouden bieden. (Manilla, (AP) 30.12).

SPAANSE KLOOSTERS OP DE PHILIPPIJNEN VERNIETIGD.

Het Spaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken maakte bekend het nieuws ontvangen te hebben over de dood van een Spaanse non te Iloile op de Philippijnen als resultaat van een bombardement. Er zouden verder echter geen ongevallen hebben plaatsgehad onder de Spaanse kolonie. De Spaanse Ambassadeur verstrekte aan de Regering biezonderheden over de vernieling en beschadiging van verscheidene gebouwen van Spaanse religieuze orders door de bombardementen. (Madrid, (AP) 30.12).

REPRESSAILLES.

Generaal Douglas MacArthur drong er bij de Verenigde Staten op aan om repressaille-maatregelen te nemen tegen de Japanners voor de bombardementen op Manilla, die hij karakteriseerde als „volledig in strijd met alle beschaafde handelingen der internationale wetgeving". Het officiële communiqué van het Departement van Oorlog deelde mede, dat een overzicht van de schade, welke aangericht werd aan het onverdedigde Manilla door de herhaalde, zinloze en wrede bombardementen van de Japanse vliegtuigen, te kennen geeft, dat kerken en andere centra van Christelijke godsdienst en cultuur opzettelijk uitgekozen werden als speciale objecten voor de vijandelijke aanvallen.

Het Departement zeide, dat de schade zich uitbreidde tot de grote kathedraal van de H. Onbevlekte Ontvangenis, het historische College St. Jan van Lateranen, 2 kloosters, 1 hospitaal en op zijn minst 5 andere kerken en 3 colleges, welke gesteund worden door religieuze instellingen. MacArthurs boodschap aan het Departement van oorlog zeide, dat de vijand de open stad Manilla meedogenloos bombardeerde met 63 bommenwerpers. Mac Arthur zeide, dat het opmerkelijk is dat vóór Manilla werd verklaard tot open stad en de luchtafweerdefensies werden verwijderd, de vijand zich ontweid van pogingen om in Manilla iets anders te bombarderen dan militaire objecten. (Washington, (AP) 30.12).

JAPANSE VLIEGTUIGEN DOOR VOGELS NEERGEHAALD.

Een DNB-bericht uit Tokio deelt mede, dat Japanse vliegtuigen boven Malakka werden neergehaald door arenden, die recht tegen de vliegtuigen aanvlogen en verward raakten in de motoren (Londen, (AP) 30.12).

JAPANNERS OP 45 MIJL VAN MANILLA.

Betrouwbare berichten van het front op Luzon delen mede, dat Japanse strijdkrachten, die ten Zuid-Oosten van Manilla landden, zich een weg vochten tot Luisiana en Dolores, elk op ongeveer 45 luchtmijlen van Manilla en klaarblijkelijk posten contact te maken alvorens verder op te rukken. In het Noorden is de Noordamerikaanse linie verkort en geconsolideerd door Generaal Douglas MacArthur. Deze linie loopt van Oost naar West door Zaragoza, ongeveer 120 mijl ten Noorden van Manilla. De juiste posities van de Japanners in dit strijdtoneel zijn niet bekend, doch men gelooft, dat deze zich enkele mijlen ten Noorden van de Noordamerikaanse linie bevinden, terwijl patrouilles daartussen actief zijn. (Manilla, (AP) 30.12).

100 DUITSE SOLDATEN GEËXECUTEERD.

De Britse radio deelde mede, dat 100 Duitse soldaten zijn geëxecuteerd wegens muiterij in Parijs sedert 1 December en dat 50 zelfmoord hebben gepleegd. De radio zeide, dat 2 Duitse kolonels en 1 majoor van het garnizoen te Parijs een week geleden te Vicennes werden doodgeschoten. Hieraan werd toegevoegd, dat de lijken van de zelfmoordenaars „thans in de open lucht van de begraafplaats Ivry-sur-Seine", liggen te rotten in de twaalfde sloot (New York, (AP) 30.12).

LINDBERGH NEEMT DIENST BIJ DE LUCHTMACHT.

Het luchtcorps van het Noordamerikaanse leger maakte bekend, dat Charles A. Lindbergh als vrijwilliger dienst genomen heeft. (Washington, (AP) 30.12).

HET TANKGEVECHT IN LIBYE.

Een militaire commentator zeide, dat de Libyse strijd, waarbij 22 astanks vernietigd werden en 20 beschadigd, klaarblijkelijk slechts een deel is van de operatie, die nog steeds voortduurt, terwijl de eigenlijke slag nog moet worden gevochten. Hij verklaarde: „De eigenlijke slag moet nog worden geleverd, tenzij Rommel erin slage te ontsnappen". De commentator weigerde het aantal tanks te schatten, dat Rommel mogelijk nog in de strijd heeft, doch merkte op, dat volgens niet gezaghebbende schattingen de Duitse en Italiaanse tanksterkte in Libye bij de opening van de huidige gevechten 400 bedroeg. (Londen, (AP) 30.12).

GHANDI AAN DE KANT GEZET.

Mohandas K. Ghandi, gedurende lange tijd leider van Brits Indië's onafhankelijksbeweging, werd ontheven van het leiderschap van de Indische Congrespartij op eigen verzoek. Ghandi besloot, dat hij zich niet kon verenigen met de stap van de meerderheid van het uitvoerend comité der partij naar een samenwerking met Groot-Britannië's oorlogsinspanning.

Ghandi, op wien millioenen Indiërs hun hoop gesteld hadden voor de onafhankelijkheid, hield vast aan zijn beginselen van een lijdelijk verzet, zodat het Comité na stemming achter gesloten deuren besloot Ghandi te ontheffen van de verantwoordelijkheid voor het leiden van het programma en de politiek van de partij. (Bardolia, Indië, (AP) 30.12).

SAMUEL HOARE ARRIVEERT OP GIBRALTAR.

De Britse Ambassadeur in Spanje, Sir Samuel Hoare, arriveerde uit Madrid te Gibraltar met zijn echtgenote. (Gibraltar, (AP) 30.12).

EX-KANSELIER VAN DUITSLAND HOUDT EEN REDE.

Bruening over de nazie-productie.

Heinrich Bruening, die Kanselier was van de Duitse Republiek van 1930 tot 1932, zeide gisterenavond in een speech bij een bijeenkomst van de Amerikaans Politieke Wetenschappelijke Associatie, dat hij onlangs inlichtingen uit Duitsland ontving, waarin te kennen werd gegeven, dat er een „langzaam proces van ontbinding" in het productieprogram van de nazies heeft plaats gehad. Hieraan voegde hij toe, dat het leven, dat vroeger heerste in verscheidene organisaties van de industrie grotendeels verdwenen is. (New York, (AP) 30.12).

BROOD IN ROEMENIË EN HONGARIJE GERANTSOENEERD.

Volgens berichten uit Bucuresti en Budapest zal het rantsoeneren van brood in Roemenië aanvangen op 8 Januari en op 15 Januari worden uitgebreid over geheel Hongarije. (Berlijn, (AP) 30.12).

Het nieuws van vandaag.

„Daar gingen de Nazies", schalt het Nieuws van Vandaag als een samenvatting van al wat in 1941 gebeurde terug over het afgelopen jaar. Op blz. 6 leest men de chronologie van 1941. Op blz. 5 wijdt Pater Möhlmann een meditatie aan de wisseling des jaars. Het jaar 1941 heeft de overwinning gebracht aan de 26 geallieerden volken: Australië, België, Bolivia, Canada, China, Costa Rica, Cuba, El Salvador, Ethiopië (keizer reeds terug op de troon), Groot Britannië, Guatemala, Haïti, Hellas, Honduras, Joegoslavië, Luxemburg, De Nederlanden, Nieuw Zeeland, Nicaragua, Noorwegen, Panama, Polen, Santo Domingo, Sovjet Unie, Tsjechoslowakije, Verenigde Staten.

Daar gingen de Nazies en met hen hun hele bende: Albanië, Bulgarije, Croatië, Finland, Duitsland, Hongarije, Italië (bleef slechts de bespotting), Japan, Manchukuo, Roemenië, Slowakije.

Daar gingen de Nazies, toen ze in hun overmoed het nog nooit overwonnen Rusland tartten. Vandaag staat de courant vol van telegrammen, die ook in de afgelopen weken steeds voorkwamen, wegrennende Nazies aan het Noorderfront, bij Moskou en aan de Krim (juist vandaag doden de Russen een succesvolle tegen-invasie over de Straat van Kerch). Wegrennende Nazies zien de geallieerden in Libye (Duitse en Italiaanse tanks worden aan stukken geslagen bij Agedabia).

Daar ging de grote Nazie Von Thermann, die gisteren uit Argentinië naar Berlijn ontboden werd ((blz. 3).

„Daar gingen de Nazies" is de kerninhoud van Churchills triomfantelijke rede, die voluit op blz. 2 staat. Terecht — men moet nu de Nazies verslagen zijn, niet opeens overwoede worden en begrijpen, dat ook een getroffen draak in zijn doodsnood nog rare trappen en steken kan uitdelen — stippelt Churchill de lijnen uit, volgens welke de Nazies en hun trawanten zullen worden gestraft. Churchill roemt vervolgens de Nederlandse marine, die reeds weer de oude traditie van Tromp aan het ophalen is en de zeeën zuivert van vijandelijk geschuim. Alweer 4 Japanse transportschepen gingen omlaag.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Van de Nederlandse gebiedsdelen, die de strijd tegen de agressie voortzetten, verkeert thans het belangrijkste en grootste in gevaar. Terwijl de Oost thans bedreigd wordt, is de West nog op betrekkelijk veilige afstand van het strijdgewoel verwijderd. Oost Indië en West Indië liggen juist aan weerszijden van de aardbol. In feite verschilt de tijd van Batavia met die van Willemstad ook 12 uur.

Daar nu, aan de andere zijde van deze planeet, die Aarde heet, ligt de Oostindische Archipel met zijn **ongeveer 2000 eilanden en zijn 63.000.000 inwoners,** ook wel Indonesië geheten of door dichters Insulinde genoemd.

Op dit gebied met zijn onmetelijke rijkdommen heeft Japan thans het oog laten vallen. Hoelang hebben Japanse propagandisten niet beweerd, dat Nederlands Oost Indië het gebied is, dat vooral onder de Japanse heerschappij gebracht moet worden en dat buitengewoon dienstbaar zou zijn aan Japan. Daar zou men toch de grondstoffen en producten vandaan kunnen halen, waaraan Japan zijn groot gebrek heeft. Eerst heeft men gepoogd met vleierijen en mooie woorden concessies te verkrijgen en langzamerhand een krachtiger greep te leggen om Indië en wanneer men eenmaal zo ver was, zou het wel gemakkelijk genoeg gaan om de buit geheel binnen te slepen. Maar Nederland was op zijn hoede. Japans vertegenwoordiger Kenkichi Yosjizawa ondervond dit en moest met de staart tussen de benen afdruipen nadat Hubertus van Mook hem beleefd, doch overduidelijk te kennen had gegeven, dat men van Japanners niet gediend was.

Japan zag geen andere mogelijkheid om zijn plan door te zetten en greep naar de wapenen. Gelukkig is de ligging van Oost Indië zo, dat geen directe aanval van Japan uit kon plaats hebben. Hiertoe zal Japan eerst andere strategische punten als Singapore en de Philippijnen moeten nemen om met succes zijn veroveringen te doen en te behouden, terwijl reeds pogingen gedaan worden om op de kust van Borneo vaste voet te krijgen.

Doch omgekeerd is het tevens van belang voor de Geallieerden om de strategische posities te behouden, waardoor Nederlands Oost Indië versterkt wordt. Ingeval de Japanners de Philippijnen en Malakka met Singapore veroveren, zal van Nederlands Oost Indië uit het tegenoffensief moeten worden ondernomen om deze terug te winnen. In de oorlog van het Oosten neemt het Nederlandse gebiedsdeel dus een zeer belangrijke positie in, die van grote waarde is voor onze Geallieerden: Groot Brtaninië en de Verenigde Staten.

Deze belangrijkheid, waarvan men zich steeds meer bewust wordt, wordt telkens beter weerspiegeld in de Noordamerikaanse pers, terwijl de Leiders van Groot Britannië en de Verenigde Staten reeds volop bezig

zijn plannen uit te werken op welke wijze men Japan het beste zal kunnen bestrijden.

In een boodschap aan Premier John Curtin van Australië gaf Churchill te kennen, dat beslissingen reeds bereikt zijn en de positie van de Geallieerden in de Stille Oceaan door de uitwerking van de plannen zeer verbeterd zal worden. Uit de talrijke besprekingen, die de Britse Premier en President Roosevelt met den Nederlandsen Gezant, Dr. Alexander Loudon, gehad hebben en thans, nu Churchill in Canada is, door President Roosevelt worden voortgezet, kan worden opgemaakt, dat Nederlands Oost Indië daarvan een der voornaamste onderwerpen uitmaakt. Het is niet onwaarschijnlijk, dat hier de middelen gezocht worden om Nederlands Oost Indië het bastion te maken van het Verre Oosten en het arsenaal, van waaruit later het tegenoffensief zal worden ondernomen.

Als een roep om hiervan zo spoedig mogelijk werk van te maken, vroeg Luitenant Generaal Hein ter Poorten, de Legercommandant van het Nederlands Indische leger gisteren in een speech om wapenversterkingen.

Het is moeilijk op de gebeurtenissen vooruit te lopen, doch de militaire situatie op de Philippijnen geeft reden om te geloven, dat de troepen het daar niet lang meer zullen uithouden. Het zou dus best kunnen, dat de Noordamerikaanse luchtmacht en andere strijdkrachten van de Philippijnen naar Nederlands gebied worden geëvacueerd en Indië nog meer versterkt wordt, doordat de Verenigde Staten een expeditieleger zenden.

Heeft zich alzo vóór het einde van 1941 de oorlog weer uitgebreid en is een nieuwe strijd ontstaan van geweld tegen recht, wij mogen echter met vertrouwen het jaar 1942 tegemoet zien als wij in aanmerking nemen, dat de uitgang van 1939 en ook van 1940 veel donkerder was dan die van 1941, het jaar waarin de Nazie-machine nog vóór Moskou tot terugkeer gedwongen werd, waarin de Nazie-aanval op Groot-Britannië uitbleef, waarin de Nazie-bliksem te pletter sloeg op het zand der Libyse woestijn, en waarin Italië tot een hoon werd.

Door vele moeilijkheden worstelde het recht zich heen en telkens was de nieuwe dag hoopvoller. Wij kregen er vele Geallieerden bij en de deelneming van Japan aan de oorlog kan niet opwegen tegen het verkrijgen van een nieuwe machtige Geallieerde: de Verenigde Staten. Rusland kwam aan onze zijde te staan en bracht nieuwe moed. De nazies en fascisten kregen het steeds kwader en de overwinning leek ons steeds dichterbij. De laatste agressor wierp zich tenslotte in de strijd en even ging door ons een schok. Doch ook deze vijand zal het onderspit moeten delven en het noodlot ondergaan, dat alle onrecht beschoren is.

Het moet daarom voor ons een gevoel van voldoening zijn, dat van Nederlands grondgebied, van onze Oost, de overwinning van de Geallieerden tegen Japan kan uitgaan.

Churchill voor het Canadese Parlement

Winston Churchill begon in het Canadese Lagerhuis te spreken om 14 uur. De stampvolle zaal bevatte Senatoren, leden van het Lagerhuis, hoge militaire autoriteiten en andere hoogwaardigheidsbekleders, terwijl honderden buiten stonden om de toespraak van Churchill te horen.

Churchill werd ingeleid door den Canadesen Premier Mackenzie King, die hem noemde „de verpersoonlijking van Groot Britannië's grootheid". King zeide, dat die grootheid nooit duidelijker was dan in dit uur van de ergste crisis in de geschiedenis der wereld. King verklaarde, dat „wij ongereserveerd vastbesloten zijn stand te houden aan de zijde van Groot-Britannië en aan de zijde van de andere landen die vechten voor de vrijheid tot de dag der overwinning over de kwade machten, welke thans pogen de wereld te overheersen."

Toen Churchill de Kamer binnenkwam werd hij begroet met applaus, doch dit applaus was nog luider toen hij opstond om te spreken, als volgt:

„Mijnheer de Voorzitter, Leden van de Senaat en het Huis van Afgevaardigden.

Het geeft mij een gevoel van trots en bemoediging, mij hier te bevinden in het Lagerhuis van Canada, uitgenodigd om het Parlement van het oudste Dominion van de Kroon toe te spreken.

Ik ben zeer verheugd opnieuw mijn ouden vriend Mackenzie King te zien, die gedurende 15 van de 20 jaar Uw Premier geweest is; en ik dank hem voor al de te complimenteuze woorden, die hij over mij heeft gezegd. Ik breng u, Mijnheer de Voorzitter, de verzekering van goede wil en toegenegenheid van een ieder in het moederland. Wij zijn meest dankbaar voor hetgeen Gij allen in de gemeenschappelijke zaak gedaan hebt en wij weten, dat Gij vastbesloten zijt alles te doen wat nodig mocht zijn als de nood mocht nijpen en naar gelang de omstandigheden zich voordoen.

Canada neemt een biezondere plaats in het Britse Imperium in om de onverbrekelijke banden met Groot-Britannië en de steeds toenemende vriendschap en intieme verstandhouding met de Verenigde Staten.

Canada is een machtige magneet, welke hen in de nieuwe en oude wereld tezamen trekt en die door het lot thans verenigd zijn in de dodelijke worsteling vóór leven en eer tegen den gemeenschappelijken vijand.

De bijdrage van Canada in de Imperiale oorlogsinspanning in troepen, in werkplaatsen, in vliegtuigen, in voedsel en in geld is schitterend geweest. Het Canadese leger, dat thans in Engeland gestationneerd is, heeft nog niet de kans gehad in contact te komen met den vijand. Doch ik hier zeg u, dat het heeft gestaan en nog staat in een sleutelpositie om te slaan naar den indringer, indien hij mocht landen op onze kusten. Binnen enkele maanden, wanneer het invasie-seizoen wederkeert, zou het Canadese leger kunnen worden betrokken in een der meest vreeswekkende gevechten, die de wereld ooit gezien heeft. Aan de andere kant, zou hun aanwezigheid den vijand kunnen weerhouden van een poging zulk een strijd op Brits grondgebied te voeren.

Hoewel de lange periode van training en voorbereiding ongetwijfeld een beproeving is voor de mannen, die welvarende boerderijen en zaken of ander verantwoordelijk werk hebben achtergelaten, zijn zij verlangend en gereed om den vijand te bestrijden. Hoewel dit beproevend is voor hoge geestelijke temperamenten, is de waarde van de dienst ontegenzeggelijk een biezondere soort van zelfopoffering, die — daar ben ik zeker van — opgeruimd en geduldig zal worden gedragen.

De Canadese Regering heeft geen beperkingen gesteld op het gebruik van het Canadese leger, zij het desnoods op het Europese continent; en ik denk, dat het zeer onwaarschijnlijk is, dat deze oorlog zal eindigen zonder dat het Canadese leger in nauw contact zal komen met de Duitsers, gelijk hun vaderen bij Ypres of aan de Somme. Reeds bij Hongkong, die schone kolonie, welke door de industrie en handelsgeest van Groot Britannië van een verlaten eiland veranderd werd in de grootste scheepvaarthaven ter wereld, bij Hongkong, de kolonie, die ons voor enige tijd is ontwrongen — tot wij de vredestafel bereiken — door de overweldigende macht van de troepen van Japan, waar het vlakbij lag —, bij Hongkong hebben de Canadese soldaten van de Koninklijke Schutters van Canada en de Winnipeg Grenadiers en die dappere officieren over wier verlies wij rouwen, een waardevol aandeel gehad in de strijd en met eer, met militaire eer, de reputatie van hun geboorteland bekroond.

Een andere grote bijdrage van Canada in de oorlogsinspanning van het Imperium is het wonderbaarlijke en reusachtige trainingsprogram voor piloten van de Koninklijke en Imperiale Luchtmachten. Dit is thans, gelijk gij weet, in volle gang gedurende bijna twee jaar onder toestanden vrij van alle hinder van den vijand. De moedige jongelingen van Canada, Australië, Nieuw-Zeeland en Zuid-Afrika alsmede de vele duizenden van het moederland perfectionneren hun training onder de beste condities. En wij worden thans op grote schaal bijgestaan door de Verenigde Staten, die vele trainingsfaciliteiten te onzer beschikking hebben gesteld.

Dit program zal ons in 1942 en 1943 voorzien van de hoogste klasse getrainde piloten, waarnemers en luchtkanonniers in aantallen, die nodig zijn om de enorme vloed van vliegtuigen te bemannen, welke de fabrieken van Groot Britannië, van het Imperium en van de Verenigde Staten bouwen en zullen bouwen.

Ook worden gebouwd corvetten en boven alles koopvaardijschepen, die hier op bijna even grote schaal gebouwd worden als in het Verenigde Koninkrijk.

Ik kan spreken van vele andere activiteiten, van tanks van speciale vorm, moderne kanonnen met grote vuursnelheid, van grote voorraden grondstoffen en vele andere elementen, die nodig zijn voor onze oorlogvoering en waarmede uw arbeiders onophoudelijk en onvermoeid bezig zijn.

Doch ik kan mijn toespraak tot u geen catalogus laten worden. Ik wend mij tot de minder technische velden van gedachte.

Wij hebben deze oorlog niet gemaakt. Wij zochten hem niet en wij deden al wat wij konden om hem te voorkomen, wij deden zelfs te veel om hem te voorkomen.

Wij gingen zo ver in de pogingen om hem te ontwijken, dat wij er bijna door vernietigd werden, toen hij op ons losbrak. Doch de gevaarlijke hoek zijn wij gepasseerd en in elke maand, in elk jaar, dat voorbijgaat, zullen wij de kwaadwilligen trotseren met wapenen in even grote hoeveelheden, even scherp en even vernietigend als die, waarmede zij hun gehate heerschappij poogden te vestigen. Thans zou ik u erop willen wijzen, Mijnheer de Voorzitter, dat wij op geen enkel tijdstip verzachting hebben gevraagd in de woede of de bedreiging van den vijand. De volken van het Britse Imperium mogen wel de vrede beminnen, zij zoeken geen gronden of rijkdommen in enig land. Doch zij zijn een taaie en harde massa, die niet helemaal over zeeën, over Oceanen, over bergen, over prairiën gegaan zijn, omdat wij van suikercandij gemaakt zijn. Kijk naar de Londenaars. Kijk hoe zij grimmig en vrolijk het hoofd omhoog hielden met hun roep: „We can take it!" en hun oorlogsgeest: „Wat goed genoeg is voor anderen, is goed genoeg voor ons!" Wij hebben niet gevraagd, dat de regels van het spel zouden worden veranderd. Wij zullen ons nooit verlagen tot de wreedheden van de Duitsers en Japanners, doch indien iemand ruw wenst te spelen, kunnen wij dat ook.

Hitler en zijn nazie-bende hebben wind gezaaid. Laat hen de wervelwind oogsten. Noch de lengte der worsteling, noch enige vorm van ernst, die de oorlog zou kunnen aannemen, zal ons moedeloos maken of ons doen ophouden. Ik ben deze gehele week bij den President van de Verenigde Staten geweest; die grote man, wien de bestemming gemerkt heeft voor dit hoogtepunt van het menselijk lot. Wij hebben beraadslaagd over de gemeenschappelijke verdragen en besluiten van meer dan 30 staten en landen om in eenheid voort te strijden en in trouw met elkaar zonder enige andere gedachte dan de totale en uiteindelijke uitroeiing van de Hitler tyrannie, de Japanse waanzin en de flodderigheid van Mussolini. Er zal geen ophouden of halve maatregel zijn. Er zullen geen compromissen of beraadslagingen zijn.

Deze benden van bandieten hebben het licht van de wereld pogen te verduisteren, hebben geprobeerd te staan tussen de gewone mensen van alle landen en vandaar voort te rukken in hun erfgoederen. Zij zullen zelf geworpen worden in de putten van dood en schaamte en slechts wanneer de aarde verschoond en gezuiverd is van hun misdaden en schurkenstreken, zullen wij terugkeren van de taak, die zij ons hebben opgedrongen, een taak, welke wij eerst weigerachtig waren uit te voeren, doch die wij thans op de meest trouwe en meest nauwkeurige wijze zullen vervullen.

Mijnheer de Voorzitter, dit is volgens mijn gevoel van evenredigheid geen tijd om te spreken van de hoop der toekomst van een bredere wereld, die nog buiten het bereik van onze worsteling en onze overwinning ligt. Wij moeten die wereld winnen voor onze kinderen. Wij moeten haar winnen door onze opofferingen.

Wij hebben haar nog niet gewonnen. Wij maken de crisis mee. De macht van den vijand is groot. Indien wij op enigerlei wijze de kracht van dien vijand, dan zouden wij niet slechts ons leven in de waagschaal stellen, omdat dit vrij zal worden geofferd, doch zowel de menselijke vrijheid en voortgang waaraan wij ons hebben toegewijd en al wat wij hebben. Wij kunnen geen ogenblik rusten. Integendeel moeten wij onszelven voortdringen met onverbiddelijke ijver. In deze strengere verschrikkelijke wereldoorlog is er een plaats voor elkeen, op duizenden wijzen staan er diensten open, voor mannen en vrouwen, ouden en jongen, kloeken en onversaagden. Er is thans geen plaats voor dilettanten, voor zwakkelingen, voor verzuimers en luilakken. Mijnen, dokken, de zoute zeebaren, velden om te ontginnen woningen, hospitalen, doktersstoelen, de lessenaars van den prediker, van de hoogste tot de nederigste taak, alle zijn van even grote eer, alle hebben een rol te spelen.

De vijanden, die zich tegenover ons hebben gesteld; samengehoopt en gecombineerd tegen ons, hebben een totale oorlog gevraagd. Laat ons zorgen, dat zij die krijgen. Die grote oude dichter Harry Lauder, Sir Harry Lauder in feite — en geen er was beter verdiend —, had in de vorige oorlog een lied, dat begon: „Als wij allen omkijken naar de geschiedenis van het verleden, kunnen wij precies zeggen, waar wij ons bevinden."

Een terugblik.

Laat ons dan omkijken. Wij stortten ons geheel onvoorbereid in deze oorlog, omdat wij ons woord gegeven hadden om Polen bij te staan, dat Hitler zo misdadig invadeerde en niettegenstaande hun dappere weerstand spoedig terneer geslagen was. Toen volgden die wonderbaarlijke zeven maanden, die aan deze zijde van de Atlantische Oceaan „onechte oorlog" genoemd werd. Plotseling, barstte een ontploffing van opgehoopte Duitse kracht en voorbereiding los op Noorwegen, Denemarken, Nederland en België. Al deze absoluut onberispelijke neutralen, aan welke Duitsland tot het laatste ogenblik elke soort garantie en verzekering gaf, werden onder de voet gelopen en vertrapt. De afzichtelijke massa-moord van Rotterdam, waar 30.000 mensen omkwamen, toonde de woeste barbaarsheid waarin de Duitse luchtmacht zich uitvierde toen men Warszawa en later Beograd binnentrok. De bommen vielen op practisch onverdedigde steden. Op dit alles kwam de grote Franse catastrophe. Het Franse leger stortte in en het Franse volk werd gehuld, in wat de gebeurtenissen tot nu toe hebben bewezen, een onherstelbare verwarring. De Franse Regering had zich op eigen voorstel plechtig met ons verbonden om geen afzonderlijke vrede te sluiten. Het was haar plicht en het was ook haar belang om naar Noord-Afrika te gaan waar zij aan het hoofd zou zijn gebleven van het Franse Imperium.

In Afrika zou men, met onze hulp, een overweldigende zeemacht hebben; men zou de erkenning hebben van de Verenigde Staten en het gebruik van al het goud, dat men heeft doen zinken naar de bodem der zee. Indien men dit gedaan had zou Italië uit de oorlog kunnen zijn verdreven vóór het einde van 1940 en Frankrijk zou zijn plaats bewaard hebben als een natie in de Raad der Geallieerden en aan de conferentie-tafel der overwinnaars Doch hun Generaals misleidden hen. Toen ik hen waarschuwde, dat Groot-Britannië alleen zou doorvechten, wat zij ook deden, deelden hun Generaals aan hun Premier en zijn versplinterde cabinet mede: „Binnen 3 weken zal de nek van Engeland verwrongen zijn als van een kuiken". Wat een kuiken! Wat een nek!

Churchill prijst de Nederlanders.

Wat een tegenstelling, Mijnheer de Voorzitter, is het gedrag geweest van de dappere koene Nederlanders, die nog steeds rechtop staan als een sterke levende partner in de strijd. Hun hoog geëerde Koningin en Regering zijn in Londen. Hun Prinses en haar kinderen hebben een tehuis en bescherming gevonden, hier in uw midden. Doch de Nederlandse natie verdedigt haar Imperium met kribbige moed en energie te land, ter zee en in de lucht. De Nederlandse duikboten brengen dagelijks zware verliezen toe aan de Japanse rovers, die over de zeeën komen om de rijkdommen van Oost Indië te stelen en te plunderen en de vruchtbaarheid en beschaving daarvan te exploiteren.

Het Britse Imperium en de Verenigde Staten gaan de Nederlanders steunen.

Wij gaan deze nieuwe oorlog tegen Japan samen uitvechten; wij hebben samen geleden en wij zullen samen overwinnen.

Doch de mannen van Bordeaux, de mannen van Vichy, zij wilden zoiets niet doen. Zij strekten zich uit aan de voet van den veroveraar. Zij fikflooiden hem. Wat kunnen zij eruit halen? Het brokje van Frankrijk, dat hun gelaten werd, is even machteloos, even hongerig en nog miserabeler, omdat het nog meer verdeeld is dan de bezette gebieden. Hitler speelt elke dag opnieuw kat en muis met deze gekwelde mannen. Een dag zal hij hen een beetje vrijlaten, omdat zij hun landgenoten verdrukken. Een andere dag zal hij enkele duizenden gebroken oorlogsgevangenen loslaten van de anderhalf of één drie-kwart millioen, die hij verzameld heeft. Of weer zal hij honderd Franse gijzelaars doodschieten om hun de smaak te geven van de zweep. En om deze slagen en gunsten is de Vichy-Regering tevreden geweest om te leven van dag op dag, doch zelfs dit zal niet altijd voortduren. Elk ogenblik zou het voor Hitlers plannen gelegen kunnen zijn om hen op zij te vagen. Hun enige garantie is Hitlers goede trouw, die — gelijk iedereen weet — bijt als de adder en steekt als de wesp.

Er waren enkele Fransen, die hun knieën niet wilden buigen en die als Generaal Charles de Gaulle de strijd hebben voortgezet aan de zijde van de Geallieerden. Zij zijn ter dood veroordeeld door de mannen van Vichy, doch hun namen zullen worden geëerd en worden gehouden in toenemend respect door 9 van de 10 Fransen over het gehele eens gelukkige lachende land van Frankrijk.

Doch thans zijn er sterke machten. Het getij keert tegen hen. Groot Britannië, dat — gelijk de mannen van Bordeaux dachten — spoedig geëindigd zou zijn, met zijn Imperium rond zich, droeg het gewicht van de oorlog alleen gedurende een geheel jaar door het donkerste deel der vallei. Het wordt elke dag sterker. Gij kunt het voelen. Gij kunt het hier in Canada zien. Eenieder, die de geringste kennis heeft van onze zaken, is zich ervan bewust, dat zeer spoedig wij de meerderen zullen zijn in elk soort wapen over hen, die ons in de ongelukkige positie hebben aangetroffen, toen wij half bewapend waren.

De Russische legers onder hun oorlogsleider, Josef Stalin, voeren een verwoede oorlog met toenemend succes langs een front van duizend mijl van hun geïnvadeerd land.

Generaal Auchinleck, aan het hoofd van de Britse, Zuidafrikaanse, Nieuw Zeelandse en Indische legers, slaat de Duitse en Italiaanse strijdkrachten neer en ruimt deze op, die een invasie in Egypte hadden pogen te doen. Zij worden niet slechts in de woestijn opgeruimd, doch grote aantallen van hen zijn verdronken onderweg door de actie van Britse duikboten en de Royal Airforce, waarin de Australische eskaders hun aandeel hebben.

Terwijl ik deze middag spreek wordt een belangrijke strijd geleverd rond Agedabia. Wij moeten niet proberen de resultaten daarvan te voorspellen, doch ik heb goede hoop. Al deze gevechten in Libye bewijzen, dat wanneer onze mannen gelijke wapenen in hun handen hebben en goed gesteund worden door de luchtmacht, zij meer dan de gelijke zijn van de nazie-horden. In Libye zowel als in Rusland zijn de gebeurtenissen van groot belang. Van zeer groot belang is echter, dat de machtige Republiek der Verenigde Staten het conflict is ingegaan en dit op zulke wijze heeft gedaan, welke aantoont dat er geen terugtrekken kan zijn anders dan door dood of overwinning."

Churchill spreekt Frans.

Vervolgens sprak Churchill kort in het Frans en richtte zich tot het Frans sprekende van het Dominion en beloofde de hulp van Groot Britannië voor de restauratie van de Franse natie.

Drie perioden.

Churchill vervolgde in het Engels: „Mijnheer de Voorzitter; deze 3 voorname perioden of phasen liggen thans voor ons. Ten eerste is daar de periode van consolidering der combinatie en van de laatste voorbereiding.

In deze periode, welke zeker door hevige gevechten zal worden gemerkt, zullen wij nog steeds aan kracht toenemen, aanvallen van den vijand weerstaan en de nodige overweldigende meerderheid in de lucht verkrijgen alsmede van scheepsruimte om aan onze legers de macht te geven, in welke hoeveelheden dit nodig is, de zeeën en Oceanen, die — behalve in Rusland — ons scheiden van onze vijanden.

De tweede phase, die dan geopend zal worden, kan worden genoemd de phase van bevrijding. Gedurende deze phase moeten wij kijken naar de herovering van gebieden, die verloren werden of die nog verloren zouden kunnen worden en ook moeten wij kijken naar de opstand van de overwonnen volken van het ogenblik af, dat de reddende en bevrijdende legers en luchtmachten in groten getale binnen hun grenzen verschijnen. Voor dit doel is het noodzakelijk, dat geen natie of gebied dat onder de voet gelopen is, dat geen Regering of Staat, die veroverd is, haar morele en physieke pogingen en voorbereidingen voor de dag der afrekening moet doen verslappen.

De indringers, zij het Duitsers of Japanners, moeten overal beschouwd worden als geïnfecteerde personen, vermeden worden en zoveel mogelijk afgezonderd.

Waar actieve weerstand onmogelijk is, moet passieve weerstand worden volgehouden. De indringers en tyrannen moeten voelen dat hun vliedende triomphen een vreselijke afrekening zullen ondergaan en dat zij opgejaagde mensen zijn die de ondergang tegemoet gaan. Een biezondere straf zal worden gereserveerd voor Quislings en verraders, die zichzelven maken tot de werktuigen van den vijand. Zij zullen worden overgeleverd aan het oordeel van hun landgenoten.

Daar is **een derde phase**, die ook moet worden besproken. Namelijk de aanval op de burgen en landen van de schuldige mogendheden, zowel in Europa als in Azië.

Alzo poog ik in enkele woorden enig licht te werpen op de donkere ondoordringbare geheimen van de toekomst. Doch door aldus de weg te wijzen waarlangs wij zullen pogen op te rukken, moeten wij nooit vergeten, dat de macht en de actie van den vijand ons in elke phase zouden kunnen aantasten. Bovendien, Mijnheer, zult Gij opmerken, dat ik niet gepoogd heb enige tijdsbeperking te stellen voor de verscheidene phasen. Deze tijdsbeperkingen hangen af van onze krachtinspanningen en onze resultaten en op de riskante en onzekere loop van de oorlog. Niettegenstaande voel ik op het ogenblik, dat het rechtvaardig is om duidelijk te maken, dat — hoewel een toenemend bombardement van Duitsland een van onze voornaamste methoden zal blijven waarmede wij hopen de oorlog tot een einde te brengen, het helemaal niet de ênige methode is die onze groeiende kracht ons toestaat in aanmerking te nemen.

Het is duidelijk, dat de meest ingespannen pogingen door allen moeten worden gedaan.

Wat betreft de vorm, die deze inspanningen aannemen, moet elke partner die in de grote alliantie voor zich zelf vaststellen in overweging met anderen en in harmonie met het algemene plan.

Laat ons daarom aan de slag gaan, zonder op enige wijze de ontzaggelijke moeilijkheden en gevaren van de taak te onderschatten, doch in goeden moede en met goed vertrouwen, vastbesloten dat, welke de prijs ook moge zijn, welk lijden er ook mede gepaard zal gaan, wij elkaar zullen bijstaan als ware en trouwe kameraden en onze plicht zullen doen, zo helpe ons God tot het einde." (Ottawa, (AP) 30.12).

Curaçao.

GELUKWENS.

De leden van de Redactie van „Dagblad Amigoe di Curaçao" wenschen langs deze weg allen lezers-vrienden en verderen betrekkingen Gods beste zegen toe bij de ingang van het jaar des Heeren 1942.

* * *

Het zij mij veroorloofd in plaats van een menigte kaartjes te verzenden gebruik te maken van het gerief, dat een courant nu eenmaal biedt, en al mijnen vrienden en bekenden op deze plaats van ganser harte een goed uiteinde en een gelukkig begin toe te wensen bij de wisseling des jaars.

Joh. Hartog.

NEDERLANDS SPREKENDE KATHOLIEKEN.

Pater de Bruyn spreekt in Oudejaarslof.

In de kerken te Willemstad wordt vanavond overal een Oudejaarslof gehouden, waarbij ook gepreekt wordt. Deze preek is evenwel in de drie stadskerken in het Papiaments. Voor de Nederlands sprekende katholieken wordt de aandacht gevestigd op het Oudejaarslof van Groot Kwartier. Dit Lof zal gezongen worden door het bekende Nederlandse Mannenkoor o.l.v. Dirigent Cornelis Sengers. Zoals men weet is de kerk vorige week verrijkt met een magnifiek nieuw electrisch Hammond orgel.

Het zal voor velen zeker een aangename verrassing zijn, dat gedurende dit Lof een predicatie gehouden zal worden door den bekenden Pater Irenaeus Arnoud de Bruyn O.P., secretaris van het Apostolisch Vicariaat Curaçao. Naar vernomen werd, zal Z.E. Gouverneur G. J. J. Wouters met Mevrouw en Dochter eveneens dit Lof bijwonen.

Het is wel een uiterst gelukkige keuze van den Pastoor om voor deze avond iemand als Pater de Bruyn te vragen het Oude Jaar uit te willen luiden. Dat Pater de Bruyn toezegde, zal velen dankbaar stemmen.

Het lof vangt aan om 19 uur.

GEEN SCHOT.

Hedennacht zal de jaarwisseling niet, zoals gebruikelijk was, van Gouvernementswege met een kanonschot worden aangegeven.

AUTO-BELASTING FLINK OMHOOG!

2 Januari begint de verkoop van de auto-nummerborden. De autobelasting met 10% verhoogd, dus komt te staan op f 44.—. Daar komt nog bij één gulden voor de plaat.

Het bedrag kan eventueel in twee termijnen betaald worden, respectievelijk van f 23.— en f 22.—.

ZITTING DER STATEN VAN CURAÇAO.

Uit de gisteravond gehouden Statenvergadering worden met het oog op de plaatsruimte slechts enkele gedeelten aangehaald. Het overige zal as. Vrijdag uitvoerig worden gepubliceerd.

Bij de behandeling van de 2e Suppletoire Begroting 1941 werd na ampele besprekingen de autotoelage aan de loodsen op Aruba toegekend.

De heer Jan Rustige las een brief voor, gericht aan Zijne Excellentie den Gouverneur, waarin hij in 7 punten zijn bezwaren te kennen geeft over een R.K. Hoofdactecursus.

Nog was er een brief van den Heer William R. Plantz over prijsopdrijving en van den Heer Moizes F. Gomez over de instelling van een Commissie voor Staatkundige aangelegenheden.

Aan het eind van de vergadering hield de Heer John Horris Sprockel, de Voorzitter der Staten, de volgende rede:

Mijne heren:

Wij zijn alzo gekomen bijna aan het eind van onze laatste vergadering in 1941. Nog één etmaal scheidt ons van het nieuwe jaar. De Staten van Curaçao zijn in 1941 vele malen in afdelingen en openbare vergadering bijeen gekomen; veel werk is door hen verzet, belangrijke arbeid is verricht. De nood en het lijden van, de druk uitgeoefend op het Koninkrijk der Nederlanden, door ons alleen meeërvaren, medegevoeld en medegeleden, heeft niet nagelaten meer harmonie te brengen in het college der Staten. Dit laatste verschijnsel mag ik hier met blijdschap en met dankbaarheid constateren. De Staten van Curaçao hebben dit jaar als altijd hun taak ernstig opgevat, hebben zich in deze netelige tijd met voorzichtigheid daarvan gekweten.

Wij beleven zeer ernstige tijden. Nooit heeft een jaarwisseling de wereld verdeeld gezien in twee zo geweldige kampen, in een worsteling gewikkeld op leven en dood. Het aandeel van ons Koninkrijk in de strijd is zeer groot geweest in het verleden; zware tol heeft Nederland betaald aan het oorlogsmonster. De uitbreiding van de oorlog tot Oost Indië is een nieuwe beproeving. De deelneming der Verenigde Staten van Noord-Amerika aan deze wereldoorlog heeft Curaçao zelf dichter tot het strijdtoneel gebracht.

Het oude jaar 1941 glijdt voorbij, ons slechts de herinnering latende van een gigantische strijd, die bij de jaarwisseling nog geweldiger aspecten aanneemt.

„Wachter, wat is er van de nacht?" Grotere gevaren doemen op in het verschiet. Onze geliefde Koningin, gelijk de Machabese moeder, waarschuwt ons, haar kinderen, moedigt ons aan. Wij ook zullen misschien de cijns moeten betalen voor de vrijmaking der wereld uit de omknellende greep van de agressors.

„Wachter, wat is er van de nacht?" Wij zien ook lichtpunten in de komende titanenstrijd. Wij zien een ster in de verte. Een lichtpunt is de eendracht, die heerst tussen de geallieerde landen en hun bondgenoten. Een lichtpunt is het overwicht in grondstoffen en productievermogen der geallieerden, is hun numeriek overwicht in man-power. Een lichtpunt, een ster is de onverzettelijke wil der democratische landen om de agressors neer te slaan, koste wat het kost. Deze listige goed voorbereide aanval op de vrijheid der naties, op de vrijheid der individuen, heeft de wereld verrast; maar na de verrassing is de bezinning gekomen en de vaste wil geboren: die aanval moet mislukken.

Diep in den mens zit de waarheid verankerd, de overtuiging gegrondvest, dat de Gerechtigheid zàl zegevieren boven de ongerechtigheid.

Te hoog, te verheven slaan wij onze waardigheid als vrije mensen aan, dan dat wij ons zouden laten knechten tot slaven naar lichaam en geest.

Dat wij in deze strijd vertrouwend opblikken tot God, den Vader der Gerechtigheid.

Laat ons dan met vaste wil, met groot vertrouwen, de jaardrempel overschrijden.

Mijne heren, ik wens u naar 's Lands wijs: „Een zalig uiteinde en een goed begin"!

De gemachtigde van het Bestuur, Mr. Henri J. Franke, antwoordde hierop den Voorzitter o.a. het volgende: „Hoezeer Curaçao ook gespaard is gebleven voor de verschrikkingen van een oorlog, toch valt er een schaduw over deze jaarwisseling. Ons moederland herrees nog niet. Nederlands Indië werd in de directe oorlog betrokken. Dit alles stemt buitengewoon droevig. De trots over de praestaties van de Nederlands Indische strijdkrachten kan deze droefheid niet geheel wegnemen. Toch is er met het afgelopen jaar voor Curaçao een jaar van actief, parlementair leven voorbijgegaan. In alle opzichten is gebleken, **dat Curaçao in wezen, in al zijn grondslagen een democratische gemeenschap is en in hart en nieren achter de democratische gedachte staat.**

Namens het Bestuur van Curaçao zeg ik u dank voor de steun in het jaar 1941 ondervonden en ik spreek het vertrouwen uit, dat ook in 1942, misschien in nog moeilijker tijden, uw college zult willen blijven medewerken. Dat wij zullen samenwerken, opdat Nederland moge herrijzen en onze geliefde Koningin moge terugkeren.

Namens het Bestuur wens ik u een gelukkig uiteinde en een goed begin voor u en uw gezin.

van uw correspondent is alleen, wat louter Curaçaos is. Een oud landhuis, breed, vierkant en kleur in de golvende grijsheid van ons platteland, is b.v. belangrijker dan de strijd tussen twee wereldbeschouwingen, omdat dat huis Curaçaos en alleen maar Curaçaos is en omdat ge dezelfde strijd tussen dezelfde levensinzichten overal ter wereld kunt aanschouwen en dan in groter en dus interessanter formaat. Wat op Curaçao interessant en journalistiekvermeldenswaard is, is alleen het uitsluitend en echt Curaçaose. Is alleen dat wat alleen op Curaçao te vinden is.

Dat is bijvoorbeeld de Curaçaose architectuur. Dat landhuis van zoëven. De oude straten en straatjes van de binnenstad. De steile en bochtige stegen van Otrabanda. De oude huizen van onze beroemde Handelska. Wat op Curaçao interessant is, is de wijze waarop dit architectonisch eigen karakter langzaam maar zeker verdwijnt door de modernizering, die standaardizering is. Er worden „prachtige" bioscopen en scholen bijgebouwd, die in Europa en Noord-Amerika een uitstekend effect zouden maken. Bioscopen en scholen die zó modern zijn dat Amsterdam, den Haag of Kansas City zich er niet voor zouden behoeven te schamen. Maar die even tropisch zijn als een electrische haard, even West-Indisch als een tulpenveld, even Curaçaos als de Keulse Dom.

Curaçao is trots op zijn moderne, practische, grote nieuwe bouwwerken. Maar uw correspondent voelt zich eenzaam en alleen als hij in de duistere smalle stegen van de binnenstad wandelt en daar... Curaçaose schoonheid vindt.

Toch, men moge over de waarde van modern-zijn denken zo men wil, dat Curaçao ook in zijn innerlijke leven moderniteit aan het oude en eer-eigene paart, is onmiskenbaar en verrassend. Wie hier voor het eerst komt, is verbaasd, over „alles wat je op zo'n klein eilandje krijgen kunt"; over de winkel-étalages, de clubs, de auto's, de bioscopen en het drukke leven dat hier geleefd... kan worden.

Maar in één opzicht zijn we achterlijk, wij met onze moderne vlieghaven, met ons toeristenverkeer, met ons enorme olie-industrie, met ons razenddrukke handelsleven, met onze reusachtige havens.

...Wij hebben niet één behoorlijk hotel, geen enkel hotel dat ook maar in de verste verte te vergelijken is met een middelmatig Amerikaans hotel in een provinciestad. En de hotels die wij hebben en die nog net bewoonbaar zijn voor niet al te kieskeurige toeristen, waar het helder en waar het eten behoorlijk is, zijn heel duur. Tien gulden per dag en per persoon is een prijs, die voor Curaçao redelijk is.

Nu het toeristenverkeer ongeveer tot het nulpunt is gedaald, is het hotelvraagstuk niet van dringend belang. Doch voor de, hopelijk niet al te verre, vredestoekomst is het een der belangrijkste en meeste reële vraagstukken van Curaçao.

Curaçao's Leven.

Alleen wie de goddelijke gave van de humor bezit en bezitten blijft, kan in dit alles een bron van vermaak vinden . . . .

Een buitengewoon aardig stuk schrift de Curaçaose correspondent van Knickerbocker („het Bokje I") in het nummer van 15 December jl.:

De aangelegenheden die Curaçao het meest en het meest intens bezig houden, werden door uw correspondent in zijn brieven niet vermeld. In de eerste plaats immers zijn dat de waardeloze dingen, die van mond tot mond en van oor tot oor gaan, gulzig gezegd en gulzig aangehoord worden maar niet van de geringste betekenis zijn. Dorpspraat en dorpssensaties.

Er gaat geen dag voorbij of er is iets. En er gaat geen dag voorbij of iets anders tuimelt aan gruzelementen in de diepe koker der vergetelheid.

In de tweede plaats zijn dat heel belangwekkende dingen. Heel belangwekkende tegenstellingen, machten, krachten, tegenmachten en tegenkrachten die zich op dit kleine opgewonden eiland op haar felst uiten. Sociaal, politiek en godsdienstig inzicht komen er bij te pas. Worstelingen en botsingen, die het hele eilandje in zijn voegen doen kraken. Het zijn uitsluitend Curaçaose beroeringen, die zich dan doen gelden. Het zijn de beroeringen der wereld (niet meer en niet minder), doch dan verkleind tot Curaçaos formaat, geperst in Curaçaos kader, gemimeografeerd op de bladspiegel van Curaçao's levensboek.

Hier uiten zich, zeer verkleind, doch des te heviger (en zo, dikwijls, des te caricaturaler) de tegenstellingen en de botsingen die de gehele menselijke samenleving kenmerken. Op een eiland van vierhonderd vierkante kilometers krijgen uiteraard zulke principiële, ideologische botsingen niet alleen een veel heftiger, doch ook een persoonlijker karakter.

Wie hier ideologieën bestrijdt, bestrijdt aanwijsbare personen. Wie hier ideologieën aanhangt, schaart zich, dit doende, bij een aanwijsbare groep mensen en rangschikt zich zelf, zo doende, bij de persoonlijke vijanden van andere persoonlijkheden. Zelfs wie de illusie koestert, zich neutraal te kunnen houden, komt van een koude kermis thuis. Neutraliteit sluit in: het niet-behoren tot bepaalde groeperingen en dit negativisme kan uitgelegd worden als positieve, zeer positieve vijandelijkheid. Alleen wie de goddelijke gave van de humor bezit en bezitten blijft, kan, in dit alles een bron van vermaak vinden zonder zichzelf in te delen bij deze of gene groep.

Het enige bezwaar van deze Curaçaose roerigheid is dat er zoveel tijd mee wordt verspild en tijd is heden ten dage, nu Nederland voor zijn naakte bestaan vecht, daarvoor te kostbaar.

Neen, belangrijk van het standpunt

BUITENLAND

EDENS REIS NAAR MOSKOU.

De Noordamerikaanse Ambassadeur John Winant bracht een bezoek aan den Minister van Buitenlandse Zaken Anthony Eden om te vernemen omtrent zijn reis naar Moskou. In sommige kringen beschouwt men de resultaten daarvan zo belangrijk, dat een geheime zitting van het Parlement zou kunnen worden bijeengeroepen om deze te vernemen. Sommigen opperden zelfs de opinie, dat Edens waarnemingen in Rusland hem tot de overtuiging hebben geleid, dat de Duitse oorlogsmachine zich in acute moeilijkheden bevindt, terwijl men nog 3 van de ergste maanden van de Russische winter voor de boeg heeft. Men verwacht, dat Eden enkele van zijn bevindingen op Zondag 15.15 uur E.S.T. (15.45 uur Cur. Tijd) in een radio-rede zal bekendmaken (Londen, (AP) 30.12).

RAF-AANVAL OP BREST.

De Britse reuzen Halifax bommenwerpers voerden heden bij daglicht een hevige luchtaanval uit op de vlootbasis te Brest. Een officiële bekendmaking zeide, dat de resultaten over de bombardementen nog niet bekend zijn, die waarschijnlijk gericht werden op de Duitse slagschepen „Gneisenau" en „Scharnhorst" en de kruiser „Prinz Eugen". 7 Duitse gevechtsvliegtuigen werden neergeschoten door Spitfires, die de bommenwerpers vergezelden. 2 Halifax's en 3 Spitfires gingen verloren (Londen, (AP) 30.12).

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— Londen (Urgent): De Duitse radio deelde mede, dat de Duitse Ambassadeur in Argentinië Von Thermann naar Berlijn teruggeroepen is om verslag uit te brengen.

— Moskou (Urgent): Kerch en Feodosiya op de Krim zijn door de Russen heroverd. Kerch ligt aan het Oostelijk einde van het schiereiland en Feodosiya 55 mijl ten Westen daarvan. Kerch is van de Caucasus gescheiden door een smalle straat, die door de Russische troepen bij een tegeninvasie werd overgestoken.

De troepen van de Caucasus hebben in samenwerking met de Zwarte Zeevloot de invasie van de Krim ondernomen en na koppige gevechten de stad en het fort van Kerch bezet. Bij de gevechten hebben de troepen van Generaal Pervushin en Generaal Lvov en de groep van marine-strijdkrachten onder commando van Kaptein Bosistin zich bizonder onderscheiden. Dicht terugtrekkende wordt de vijand achtervolgd door de Russen. Aan het Westelijk Russische front bezetten de Russen de steden Kozelsk en Ugorskyzavod alsmede andere dorpen. Op een plaats werden de Duitsers uit 10 bewoonde streken verdreven.

— Moskou: Premier Stalin heeft een boodschap gezonden aan de Commandanten van de troepen aan het Caucasische front en hen gefeliciteerd met de herovering van Kerch en Feodosiya. Naar vermeld heeft Stalin zelf het aanvalsplan gemaakt.

— Londen: Een Britse autoriteit zeide, dat de Geallieerde strategie de defensie van Singapore eist „met alle middelen die ons ter beschikking staan. Van het behoud van de basis van Singapore hangt het offensief af, dat wij in de Stille Oceaan zullen ondernemen".

— Moskou: Het Russische Hoofdcommando maakte bekend, dat Russische strijdkrachten, die de rivier Oka overstaken, de linie van de Duitsers hebben doorbroken, die deze gevestigd hadden voor de winter. De Duitse achterhoede tussen Kaluga en Orel ten Zuid-Westen van Moskou wordt door dit Russische offensief bedreigd.

— Londen: De radio van Batavia deelde mede, dat Nederlandse duikboten 4 Japanse transportschepen tot zinken hebben gebracht nabij de Oostkust van Thailand. De radio zeide verder, dat Nederlandse vlootstrijdkrachten een aanval uitvoerden op een Japanse nederzetting nabij de centrale provincies van Nederlands Oost Indië. Verschillende Japanse bootjes werden vernield en anderen veroverd en enkele Japanners werden geïnterneerd.

Landsdownroad 120 - Rockliff

door

GEORGE SEPPEN.

Nederland is nimmer rijk aan monumenten geweest, noch aan kleine, noch aan grote, hetgeen geenszins zeggen wil, dat zijn historie zulks niet gedoogt. Integendeel, onze geschiedenis kent vele momenten en vele mensen, waarvoor het gedenkteken in alle opzichten gemotiveerd zou zijn.

Meermalen is naar de oorzaak van de Nederlandse monumenten-armoede gevorst en één van de meest aannemelijke verklaringen lijkt ons nog steeds de huivering, waarmede het Nederlandse volk in zijn geheel „het gesneden beeld" tegemoet treedt: één van die dingen immers, die binnen het kader van de Calvinistische levenshouding taboe zijn en die een aperte overtreding van het geweldige gebod opleveren: „Gij zult u geen gesneden beeld maken, noch enige gelijkenis, van hetgeen op de aarde is, noch van hetgeen in de hemel boven de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is".

Het Rooms-Katholieke volksdeel, dat in dezen van geheel andere opinie is, moest zich bovendien aanvankelijk tot religieuze aangelegenheden bepalen in de stimulans tot het beeld, alhoewel ongetwijfeld in het Zuiden van Nederland de sculptuur al langere tijd op de voorgrond tredend in het straatbeeld werd opgenomen.

Of dit verschijnsel op zijn beurt wederom oorzaak is van het geringe aantal beeldhouwers in Nederland, vermag in deze luttele regelen niet te worden gezegd, alhoewel vaststaat, dat de zakelijke quaestie van de vraag: zij het ook ten dele: het aanbod en dus de productie in de Kunst bepaalt.

Langzamerhand veranderde in de laatste tijd ook in ons vaderland de afwijzende houding ten aanzien van de sculptuur en de zo aantrekkelijke tentoonstelling van het werk van den groten Fransen beeldhouwer Rodin in Amsterdam enige tijd vóór de oorlog — was mede een katalysator voor de toenemende belangstelling voor het beeld in Nederland.

Juist dit aanvankelijke gebrek aan beelden en monumenten was echter aanleiding dat voor de enkele specimen, die er wel waren, een vrij grote belangstelling bestond en zo was het mogelijk, dat een Van Heutsz-monument in Amsterdam (om ons tot de laatste jaren te bepalen) van den bekenden Hildo Krop, een onderwerp van critiek in brede lagen der bevolking werd, terwijl de onnavolgbare Amsterdamse volkshumor zijn vaststaande uitdrukkingen voor de bestaande gedenktekens in de hoofdstad had en waarvan „Naatje" het meest illustere voorbeeld is.

Maar om ons nu tot de eigen omgeving te bepalen en een stap nader te doen in de richting van ons doel — Landsdownroad —, brengen wij U Soestdijk in herinnering, dat naast zijn „Naald" ook een Christoffel Pulmann-monument op het kruispunt van wegen Amsterdam-Amersfoort-Utrecht had.

Het kleine bronzen beeld met de zwarthouten achterplank aan de weg, was een monument met een zeer persoonlijk karakter, de dankbare herinnering aan het persoonlijk offer van een eenvoudig Grenadier in de Franse tijd.

Op ons, die als jongens er langs fietsten, maakte de Naald veel meer indruk, want daar stonden echte kanonnen bij, maar toch ging er altijd iets in ons om, wanneer wij de korte geschiedenis van het offer lazen op het bord achter het monument. Het was zo vreemd en zo lang geleden en geen ogenblik dachten wij eraan, dat de vraag naar zulk een persoonlijk offer in waarheid in de allernaaste toekomst gelegen zou zijn.

Pulmann heeft — en dat stemt ons tot grote vreugde — in de luttele dagen van Mei 1940, vele navolgers gehad en dat waren niet uitsluitend Grenadiers, maar de vijand was ditmaal van een gans andere gedaante en zal ongetwijfeld niet schromen om zich van de figuur van Christoffel Pulmann meester te maken, iets dat geheel in zijn psycho-techniek gelegen is.

De bloemenhulde, die er telken jare van bevoegde zijde werd gebracht, moet deze Grenadier thans ontberen, want Soestdijk is Soestdijk niet meer, zoals wij dat wensen te kennen.

Wij hebben er langs gefietst, toen er één der edelste vrouwen uit de Oranje-dynastie haar woonplaats had en ook later nog, toen Soestdijk zich mocht verheugen in een jong en Prinselijk geluk, waaraan geheel ons volk een oprecht deel had.

Wie nu zó van Soestdijk tussen de stenen palen van Landsdownroad 120 in Ottawa binnenstapt, wordt het vreemd te moede, als hij zich goed realiseert, wat het zeggen wil, dat Onze Prinses daar nu woont, alleen met de beide Koninklijke kinderen.

Hij ziet iets anders dan het grote witte paleis en de wachthuisjes aan beide zijden, aanvankelijk met groenbepluimde oude getrouwen en later met flinke Rijksveldwachters aan de poort.

Hij ziet een klein, een eenvoudig huis, met een garage, een zandbak voor de kinderen en een tweetal schommels met een duiventil.

Maar hij die verder komt en het voorrecht heeft binnen te kunnen gaan, zal dezelfde Prinselijke moeder zien, eenvoudig, hartelijk en door vele huiselijke zorgen bezig met de dingen van alle dag.

Een Prinses van Oranje, een vrouw uit één der oudste en edelste Vorstenhuizen van het oude Europa, wie een plotselinge vijand naar het leven stond, omdat hij dit Vorstenhuis Neerlands schoonste bezit wist, een gave Gods aan een eenvoudig en een vrij volk.

Wie ondanks dit alles, dit verachtelijk pogen in een greep naar de Macht, dan toch nog de totale mislukking ziet, immers Onze Prinses is overal — waar ter wereld ook — Onze Prinses en met dankbaarheid in het gemoed de grote belangstelling bemerkt en de veelzijdige intense georiënteerdheid in vragen van het gehele Nederlandse Rijk, ook van Suriname en Curaçao die verlaat Landsdownroad weer met hernieuwde moed, omdat hij zich veilig weet. Want Dezelfde die ons Oranje gaf op de drempel onzer geschiedenis, zal niet wijken en ons schoonste bezit brengen daar, waar niet door Zijn Besluit voor eeuwen gesteld is. In het vrije **Nederland** op de **Oranjetroon.**

Als dat weer waarheid wordt en de Koninklijke Moeder, naar wij allen hopen, Haar plaats weer innemen zal, dan zullen er vele Pulmanns zijn, onbekende, kleine en grote en dan komt er ook een nieuw Nederlands Monument in ons schaars bedeelde vaderland, dat voor de zoveelste maal de band bevestigt, die er tussen **Nederland** en **Oranje** bestaat.

Een geweldig monument, opdat Nederland **Landsdownroad** nimmer vergete!

CURACAO.

GOUVERNEUR VOOR DE RADIO

Morgenochtend zal Z.E. de Gouverneur van Curaçao om 11.45 uur een radio-rede uitspreken.

KERKDIENSTEN VIA DE RADIO.

Hedenavond.

19.— **O.L.V. v.d. Berg Carmel** te Groot Kwartier Lof met Preek door P. Irenaeus de Bruyn O.P. (Ned. mannenkoor o.l.v. C. Sengers).

20.— Prot. Kerk Rio Canario. Ds. C. Th. Steenstra.

EEN MOOIE GESTE.

Het Comité Nederland te Emmastad zond Zaterdag jl. het volgende telegram aan de Nirom te Batavia:

Nat Nirom Batavia

Vriendelijk verzoek uitzending volgende heilwens: Aan bevolking en weermacht Nederlands Oost Indië — personeel Shell Curaçao belichaamd in Comité Nederland leeft met u allen mede — is geestdriftig over krachtige daden Indische weermacht en vastberaden houding Indische bevolking — wenst voor 1942 toe aan u allen, doch inzonderheid personeel weermacht en zusterondernemingen B.P.M. voorspoed en overwinning door volharding in zelfde onverzettelijke doortastendheid, die thans uw aanzien dagelijks doet stijgen.

Comité Nederland.

DR. WYBOJAN GOSLINGA.

Op de avond van Nieuwjaarsdag zal Dr. Wybojan Goslinga zijn nieuwjaarsrede uitspreken. Aanvang ± 20 uur.

DINER TEN PALEIZE.

Gisteravond heeft Z.E. de Gouverneur van Curaçao, tezamen met Mevrouw en Mejuffrouw Wouters een diner aangeboden aan Z.H.E. den Apostolisch Vicarius van Curaçao. Aan het diner zaten mede aan de Pastoors Martinus Josephus van den Elsen (St. Anna: parochie waarin het Paleis gelegen is), Theodorus Exler (H. Familie), Clemens Dominicus van der Looij (H. Rozenkrans), Petrus Dominicus Elie (O.L.Vrouw v.d. Berg Carmel), de beide Vicariaatssecretarissen Paters Irenaeus A. de Bruyn en Willibrordus M. Brada, en de Havenaalmoezenier Majoor Augustinus Joh. B. van der Meer, allen van de Orde der Predikbroeders.

GENEESKUNDIGE DIENST.

De dienst in het stadsdistrict wordt waargenomen van 31 December 18 uur af tot 1 Januari 1942 20 uur door den Gouvernements-geneeskundige A. van der Sar, arts, Hoogstraat 50, telefoon No. 1786.

BOTICA'S.

Deze week hebben de volgende botica's de Zondag- en nachtdiensten:
Otrabanda: Centraal.
Punda: Wilhelmina.

BOVENWINDEN.

TANDARTS BRENGT ZIJN JAARLIJKS BEZOEK.

Dr. John A. Howel, tandarts, heeft begin December zijn jaarlijks bezoek aan St. Maarten gebracht, om de nodige tanden en kiezen te repareren. Toch is de spoeling er dun geworden, want sedert enige tijd woont er een tandarts op het Franse gedeelte van het eiland en de bezoeken van Dr. Howell lonen bijna niet meer. Misschien dat er voor het Gouvernement eens aanleiding bestaat den man te engageren voor tandheelkundige contrôle aan de lagere school. Op St. Maarten vreest men anders, dat Dr. Howell binnen enkele jaren wel weg zal blijven. In elk geval was het voor velen, die al enkele maanden met kiespijn liepen een uitkomst, toen de dokter kwam.

ELECTRICITEITSBEDRIJF ST. MAARTEN VERGADERT.

Op 16 December jl. vergaderden de aandeelhouders van het St. Maartense electriciteitsbedrijf in de Openbare School. Er kon niets worden uitgekeerd, omdat er een machine in Engeland besteld was, die wonder boven wonder ook al is gearriveerd. Het nieuwe machine-huis zal worden gebouwd ten Oosten van het station van de radio.

BURGEMEESTER VAN ST. BARTH GESTORVEN.

Burgemeester Reuben Déravin van St. Barth's is gestorven. De burgemeester is 72 jaar oud geworden.

DR. SJON SIE FAT AANVAARDT WERKKRING.

Na het vertrek van Dr. Spitzer van St. Maarten, die gelijk gemeld, reeds sedert enige tijd op Curaçao is, werd tot gouvernementsgeneeskundige op St. Maarten benoemd Dr. Sjon Sie Fat, tot dan toe in eenzelfde functie op Saba. De nieuwe arts is inmiddels op zijn standplaats gearriveerd.

ZOUT OP ST. MAARTEN IS OP.

De laatste twee maanden is er zoveel zout verscheept van St. Maarten, dat er bijna niets meer over is.

HAVENMEESTER WILLIAM FRED. O'CONNER VAN ST. MAARTEN OVERLEDEN.

Op 82-jarige leeftijd is te St. Philipsburg, St. Maarten, overleden Havenmeester William Frederick O'Conner. De Havenmeester was sedert enige tijd gepensioneerd en laat 6 zonen en een dochter achter. Vijf zoons wonen in de V.S., een is in zaken op St. Maarten, de dochter is Non en werkt als Zuster Arcadia op Saba als onderwijzeres.

FILM.

Dive Bomber (Cinelandia). Morgenavond om 21.— uur zal in Cinelandia een film vertoond worden, die publiek zal trekken. Bij voorbaat moet men dus de wens uitspreken, dat de Directie van deze bioscoop ervoor zorg drage, dat het publiek zich onthoude van de herrie, waardoor deze bioscoop helaas wat minder goed staat aangeschreven. „Dive Bomber" is een film, zoals men er hier slechts weinige beleeft, want het passieve **toezien** bij deze film is onmogelijk. En men beleeft deze film niet zozeer om het verhaal, dat slechts een zeer ondergeschikte rol vervult, maar om de weergaloze spanning, die de aandacht volle 2 uren en 20 minuten in bijna nerveuze spanning houdt.

Er bestaat een soort antagonisme tussen Joe Blake (Fred McMurray) en Dokter Douglas Lee (Errol Flynn). Hun eerste ontmoeting heeft plaats op de vliegtuigbasis te Honolulu. Na een helaas dodelijk afgelopen operatie op een neergeschoten piloot neemt Dr. Lee het besluit zijn leven te gaan wijden aan het onderzoeken van wat genoemd wordt de piloten-black-out (het duizelig worden en gedurende enkele ogenblikken bewusteloos geraken bij enorme hoogtevluchten en daarop volgende duikvlucht). Daarmede wordt het toneel verplaatst naar San Diego, waar ook Joe weer aanwezig is. Tenslotte verslapt de animositeit tussen de beide mensen en Joe gaat medewerken in het onderzoekingswerk. Bij een vlucht om een nieuwe kap te proberen, komt hij te verongelukken, doch gelukkig heeft hij nog kans genoeg enkele regels neer te schrijven, die verbetering van het apparaat tot gevolg hebben. De film besluit dan ook met een ceremonie, waarbij aan Joe's nagedachtenis eer betuigd wordt.

De gehele film is in kleuren uitgevoerd, waardoor zij nog aan uiterlijk wint. Wie deze film meemaakt, leert bovendien veel, zowel wat het vliegen betreft, als ook wat de uitwerkselen zijn en de reacties, die zich voordoen bij hoogtevluchten van 40.000 voet (ruim 13 kilometer). Werkelijk, deze film is een biezonderheid, die niet alleen aan te bevelen is, maar waarvan gerust gezegd kan worden, dat ieder haar moet gaan zien.

Aan de Directie van Cinelandia onze gelukwens met deze film en met het aldus begonnen nieuwe jaar.

Moonlight in Hawai (West End) Na het zien van de meeste Hawaiian films is het soms wel moeilijk de verzuchting te onderdrukken, waarom wij op ons vredig eilandje in de Caraïbische Zee niet vergast worden met wat meer maleise lenigheid van lichaam en de prachtige (veramerikaanste!) hula-hula dans.

Het is voor verschillenden een steeds wederkerend genot naar deze sierlijke bewegingen te kijken die begeleid gaan met de hier weinig gespeelde, maar juist daardoor zo aantrekkelijke, rhythmische hawaiian-muziek.

Aan de meeste Hawaiian films ontbreekt het ook aan enig argument, waar men zich meer toelegt op de muziek en dans in de film. Het zou voor de toeschouwers een zeker onaangename ervaring opleveren, als zij zich gesteld zagen voor een steekhoudend argument in een muzikale film; het effect zou der film niet ten voordele strekken.

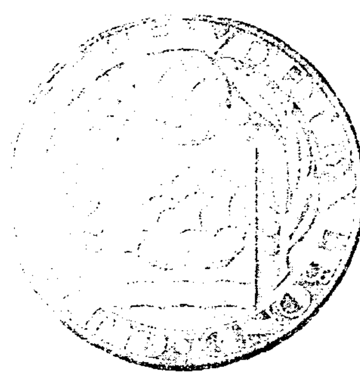
Weliswaar treft men ditmaal niet het populaire zingende trio „the Andrews sisters" aan, doch het gemengde stemgeluid, dat de „Mac Brothers" uitbrengen zal wel niet aan veel critiek onderhevig zijn.

Een film, van welker soort men wel meer gezien heeft, maar waar men nog steeds gaarne naar toe gaat.

Cracked Nuts (West End) Hedenavond draait als afscheid aan het oude jaar in het West-End theater een film, die om haar dolle fantasie-rijke onm gelijkheden der moeite wel waard zijn het komende jaar mee in te luiden. waarbij echter gezegd moet word dat de wens ons verre is, dat 1942 ons voor soortgelijke moeilijkheden zal ten komen te staan.

Boris Kabikoff, een gelukzoeke wandelt op zekere dag vergezeld va zijn vriend Ivan het kantoor binn van James Mitchell die evenals hij o zwart zaad zit, door een hangend scheidingsproces. Ivan, een mechano man, legt echter een biezondere be langstelling aan de dag voor blondines wat zowel Boris als Mitchell op he idee brengt met den mechano-man een gemakkelijk wat geld te gaan verdie nen. Bij hun geldjacht krijgen zij echte de gerechtigdheid op de hielen, als zi een vreedzamen bediende een niet ge ring bedrag afzetten.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN

Van Zondag 28 Dec. 1941.

Jong Curaçao 1 — Hercules 1 1—0.

COMPETITIE STAND 1941.

A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
S.U.B.T. 1	**10**	**6**	**4**	**0**	**32**	**15**	**16**	**1.6**
****Jong Holland 1**	**12**	**7**	**4**	**1**	**33**	**18**	**18**	**1.5**
Transvaal 1	11	6	3	2	29	18	15	1.3
Volharding 1	12	6	3	3	31	24	15	1.25
K.S.L.I. 1	**12**	**5**	**4**	**3**	**30**	**21**	**14**	**1.16**
* **Hercules 1	11	1	3	7	11	22	5	0.45
*Scherpenheuvel 1	11	2	1	8	15	37	5	0.45
Jong Curaçao 1	11	1	0	10	9	35	2	0.18

* Nog 15 minuten te spelen.
** Nog 30 minuten te spelen.

B-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
Scherpenheuvel	7	7	0	0	32	6	14	2.—
Jong Holland 2	7	4	1	2	17	7	9	1.28
Jong Curaçao 2	5	2	1	2	10	11	5	1.00
K.S.L.I. 2	4	2	0	2	12	9	4	1.—
Hercules 2	**6**	**2**	**1**	**3**	**13**	**13**	**5**	**0.82**
Arsenal	6	2	0	4	9	20	4	0.66
S.U.B.T. 2	5	2	1	2	10	14	3	0.60
D.T.S.	5	1	0	4	4	17	0	0.00

C-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
Scherpenheuvel 3	4	3	1	0	16	2	7	1.75
S.U.B.T. 3	3	1	1	1	7	6	3	1.06
Jong Curaçao 3	3	0	0	3	3	18	0	0.00

Juniores	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
Jong Holland	6	4	1	1	17	5	8	1.33
Jong Curaçao	6	3	1	2	13	7	7	1.16
Scherpenheuvel	6	1	3	2	9	10	4	0.80
S.U.B.T.	6	1	1	4	3	17	3	0.50

HET BESTUUR.

EMMASTAD.

SOCIETEIT „ASIENTO".

Dagschotels: Heden: Gehakt, gek. aard., rode kool. Morgen: Nieuwsjaarsdiner.

Agenda:

Wo. 31 Dec. 21.00 Concert K.S.L.I. na afloop oudejaarsavondviering.
Do. 1 Jan. 18.00 — 21.00 Nieuwjaarsdiner.
Vr. 2 Jan. 19.30 Oefenavond Biljartvereniging Asiento.
Vr. 2 Jan. 18.30—20.30 kinderbioscoop
Ma. 5 Jan. 20.00 Repetitie toneelver.
Di. 6 Jan. 19.30 Comp. bilj. „B" kl.

Introductie Oudejaarsavondfeest: Er wordt de speciale aandacht op gevestigd, dat een ieder, die geen employé van de N.V. C.P.I.M./C.S.M. is, in het bezit moet zijn van een toegangsbewijs, daar personen zonder een introductiekaart niet zullen worden toegelaten. Introducees hebben niet eerder toegang dan na 0.30 uur op 1 Januari 1942

Opening Sociëteit op 1 Januari 1942: In verband met de Oudejaarsavondviering zullen op 1 Januari 1942 de Sociëteit om 12 uur 's middags en het restaurant om 15 uur 's middags word geopend.

Kinderbioscoop: Op **Vrijdag 2 Janu** zal een bioscoopvoorstelling in de cl worden gegeven. Er wordt een aar programma samengesteld.
Alle kinderen van C.P.I.M./C.S. employé's en de leerlingen van „H.J.A. Schroederschool" hebben toegang, mits zij de leeftijd van 1 nog niet hebben bereikt Entre ouderen *f* 0,40 per persoon. Aan 18.30 uur. Einde 20.30 uur. Geen troductie.

WACHTDIENSTEN: 31 Dec. 1 Jan. 1942.

Telegram Afdeling:
31.12 Hr. Pons, tel. 675, Amalia va Solmslaan 13.
1.1 Hr. Schaap, tel. 353, Amalia va Solmslaan 4.
Shipping & Supplies:
31.12 Hr. Meinster, tel. 304, L. d Colignylaan 20.
1.1. Hr. Voncken, tel. 304, Amali van Solmslaan 5.
Scheepvaart Afd.: Hr. Zee, tel. 69 Emmalaan 1.

Prot. Gem. Emmastad: Kerkdien Oudejaarsavond 20.00 uur. Voorgar ger Ds. C. Th. Steenstra.

De Hoop op betere Toekomst

door

Pater Michaël Möhlmann, O. P.

Deze feestdagen van Kerstmis tot Nieuwjaar zijn als een klein hokje, als de anti-chambre van het nieuwe jaar. Een klein kamertje, maar feestelijk weelderig ingericht. Daar zijn de monumentale vleugeldeuren van het nieuwe jaar met de zware portières van een geheime toekomst ervoor. Wat zullen wij te aanschouwen krijgen, wanneer die poorten langzaam openvaren? Maar nog zijn ze gesloten en we wachten in de kleine anti-chambre. Ga zitten in deze fauteuil en neem je hoofd in je handen: je hebt je voor te bereiden op een audiëntie bij de hoop op een betere toekomst, die als keizer zetelt in de troonzaal van het nieuwe jaar. Laat het verleden aan je geest voorbijgaan, en leer de noden kennen, waarvan je straks de leniging zult moeten bepleiten.

Wij leven in een climax van ellenden. Wanneer zal die toch eindelijk eens zijn hoogtepunt bereiken? Jaar na jaar giet zijn rampen over ons uit en toch: ieder jaar opnieuw kunnen wij met het volste recht de vraag herhalen: Was er wel één jaar rampzaliger dan dit? Wat kan het mensdom een last van rampen verdragen, zonder verpletterd te worden, zonder ten onder te gaan!

De wereld, die wij achter ons lieten, toen wij hier in deze kleine kamer binnen traden: als Sodoma en Gomorrha is zij geworden. Brandende puinen overal. Een spoor van lijken en wrakken laat de mensheid achter op de tocht, die zij gaat. De ganse schepping is ontwijd. Gras en sneeuw zijn met bloed besmeurd.

De lucht is vergiftigd door kruitdamp en brand. Het vuur misbruikt als satelliet der misdaad. De aarde drinkt het warme bloed tot walgens toe en bergt in haar schoot de jammerlijke resten, die de razernij van haar kinderen overliet.

De barensnood der vrouwen geeft leven aan nieuwe ellenden en rampspoed. Voor slachtvee doorstaan zij haar weeën, voor een prooi van groter ongeluk. Een weerzinwekkend massagraf is de wereld, die wij aan onze kinderen overgeven, wanneer zij met hoop in hun ogen de handen naar ons ophouden en hun rechtmatig erfdeel verwachten in het menselijk geluk.

Bleke, ingevallen gezichten, magere uitgeteerde gestalten: als schimmen duiken de mensengedaanten voor ons op uit het duister van de wanhoop. Het leven is een pijnbank geworden, waarop de mens ligt uitgestrekt, totdat hij aan zijn marteling bezwijkt.

De onschuld is verkracht. De trouw verraden. De oprechtheid ondergraven. Het recht vertrapt.

Het beeld van onze tijd? Daar ligt een moeder met haar kind op haar dode lichaam. Zij mist een schouder en een arm en het kind heeft geen hoofd. Eén bom heeft beiden verdaan. De bom heeft alles verdaan. Zij heeft de planten en bloemen, de dieren, de zeeën en bergen en alles verdaan in deze beide menselijke lichamen, die al het volmaakte van de schepping in zich bevatten. Zij heeft het recht en de onschuld en de liefde verdaan in deze liefde, die zij brutaal de zwartste dood inslingerde. De bom heeft alles verdaan. Het onrecht heeft de ganse schepping ontwijd.

Ik moet de nood der mensheid klagen bij de hoop op een betere toekomst, die wij nog steeds, onuitputtelijk levensmoed van het menselijk hart! — als onze koning erkennen. Maar waar zal ik beginnen? Ik moet brood vragen en vrede. Voor de ouders het verzekerd bezit van hun kinderen. Ik moet vragen, de boeien te slaken van de folterende angst, waarin heel de mensheid geklonken ligt. Ik moet verdedigen het recht van kruiden en bloemen van niet vertreden en gebroken te worden onder het gewicht van de misdaad. Ik moet verdedigen het recht der wateren, weer het zwijgend domein van reine vrede te zijn. Ik moet voor al wat goed en schoon, maar bescheiden en deemoedig is: voor liefde en trouw, voor vroomheid en recht, weer een plaatsje, weer levensruimte onder de mensen vragen. Ik... maar daar zoemt de gongslag der jaarwisseling. Daar splijten de zware portières. Daar wijken langzaam de vleugels der deuren, en ik sta op de drempel van de zaal, nietig, tot een dwerg ineengedrukt door het gewicht van de ruimte, die over mij valt. Een zaal hoog en breed en licht en leeg, alleen het glansen van de albasten vloeren is er in, en het hele daglicht, dat door de hoge ramen dringt langs alle kanten. En ginds ver: mijn hoop! Ons aller hoop, die op een troon gezeteld is. Zie, nu komt de mens tot U in deze zaal van het jaar 1942. Hij is klein als een vlieg en zijn stap is onzeker op de gladde vloer van zoveel ongewisheden. Hij nadert en werpt zich voor U neder, o, hoop, onze enige toeverlaat. Gij weet alles! Het beter verleden is voorbij. Het heden is als Sodoma en Gomorrha voor ons geworden, en onze toekomst, dat zijt gij, o hoop, onze enige toeverlaat! Meer heeft de mens niet gezegd voor het aanschijn van den koning der toekomst. Hij heeft niets gezegd van alles, wat hij overdacht had. Want de hoop nam het woord en sprak:

Dat de vooruitgang, de verlichting, waar gij zo kinderlijk trots op waart, hier op uit moest lopen. Dat de geest der mensen, toegespitst door eeuwenlange arbeid, hiertoe moest dienen: het zwartste rampjaar over de aarde af te trekken, dat het mensdom ooit doorworsteld heeft! Ach! Die verbazingwekkende uitvindingen, die ongelooflijke ontdekkingen, die noeste arbeid, waardoor gij deze tijd zo hoog verheven waandet boven alle vorige eeuwen, waartoe heeft dit alles u, o mens, gebracht? Tot het samentasten van roof en moord, verwoesting en verkrachting tot één collectieve misdaad, zo gigantisch van omvang en wanstaltig van vorm, als die voorbije geslachten, die dommen, die duisteren tot hun eer nimmer in staat geweest zijn te bedrijven. Uw licht is een bliksem geworden, die u zelf verbrijzelt. Uw genie een lans, die uw eigen hart doorboort. Uw macht over de krachten der natuur heeft haar als rotsblokken over uw eigen hoofd gewenteld, om u te verpletteren.

Hoe hebt gij uw vernuft, uw arbeid, uw rijkdommen gebruikt? In de dienst der mensheid? In de dienst van welvaart en waarachtig geluk? Neen, maar om massaler te verderven, om weder te moorden, om onherstelbaarder te verwoesten. Dat is dus die alleenzaligmakende vooruitgang, waar gij eens als uitgelaten kinderen om gedanst hebt: in de hand, die door geen zedewetten meer geleid wordt, werd hij een moordend wapen. Het blijkt uw ondergang, dat wat gij vooruitgang heet!

Want er is iets, dat uw verlichte geest heeft veronachtzaamd. Dat hij als een kleinigheid, als iets van geen belang verwaarloosd heeft. Het was een kleinigheid, het was bovendien onzichtbaar, het zat onder de grond. En waarom zouden wij ons bekommeren om iets, wat toch niet in het oog valt, waarmee wij toch geen show kunnen maken? Het waren de fundamenten van het trotse paleis van wetenschap en kunst, van techniek en arbeid, dat gij u hebt gesticht. Het waren de fundamenten die ontbraken, de grondslag van het zedelijk goede, dat aan alle menselijke handelingen te grondslag moet liggen.

Gij, die wetenschappelijk zo ver gevorderd zijt, ge zoudt wel uw schouders ophalen, wanneer iemand zijn huis zou bouwen zonder fundament, wanneer iemand zou bouwen strijdig met de wetten der natuur, die gij zo grondig hebt doorvorst. Maar waarom heeft uw wijsheid u dan niet genezen van uw lichtvaardig oordeel over de zedewetten, die toch niets anders zijn dan de natuurwetten voor den mens; die parallel lopen met alle andere natuurwetten en daar noodzakelijk mee verbonden zijn. Waarom dacht gij het huis der beschaving wèl te kunnen bouwen, zonder het daarbij behorende fundament van het zedelijk goede?

Mijn broeder, gij vervloekt de dictatoren als de gesels der mensheid. Maar weet gij, dat gij in hen het einde van uw eigen wegen haat? Weet gij, dat hun onrecht slechts de laatste steen is, die de toren der beschaving doet vallen, welke gij — ook gij — te scheef en wankel hebt gebouwd?

Zie, nu ligt gij hier voor mij ter aarde, verpletterd onder de last uwer rampen en de nacht is zo zwart om u heen, dat gij geen uitkomst meer ziet. Maar ik zeg u: ook nu zal er eens een wapenstilstand komen en daarna een papier, dat vrede heet. Dan zal er uitzinnige vreugde zijn en wie zal dan nog de geleden ellende gedenken?

Doch wat u veeleer bezorgd moet maken? Die vrede zal papier zijn, niets dan papier. De rampen zullen een tijd lang dralen, enkel en alleen om zich in verpletterender massa boven u samen te hopen. Want zolang uw verlichte geest, door de les van het tegenwoordige lijden beschaamd, zijn eigen, eeuwenlange blindheid niet erkent. Zolang het ganse mensdom in zijn persoonlijk en publiek leven niet daadwerkelijk het geloof belijdt dat noodzakelijker dan verlichting en vooruitgang is, het zedelijk leven, dat al deze dingen ten goede d.i. tot eigen en gemeenschappelijk heil gebruikt, zolang zal iedere vrede een papieren vrede zijn. Zolang zal iedere oorlog vergeefse smart en doelloos lijden betekenen. Zolang zal een nieuwe oorlog noodzakelijk zijn, om eindelijk den mens te leren, de oorzaak van de oorlog weg te nemen uit eigen hart en uit het hart der samenleving.

Ik weet dat gij tot mij gekomen zijt, om vrede te vragen en rust en verlichting uwer rampen voor de toekomst. Ga, en zeg aan de volken: Tot nog toe smeedt gij wapenen, om dit alles te verwerven. Maar wie op het zwaard vertrouwt, zal door het zwaard omkomen,

Heeft de schok van deze rampen, die nu tot zo koortsachtige inspanning aanzet u ook al in u zelf gedreven, om u te bezinnen op het voornaamste tekort, op een gemis dat fataler is dan het gemis aan wapenen?

Gij komt tot mij, om een betere toekomst te vragen en ik wijs u terug: zolang gij niet werkt aan de grondslagen ervan, aan de zedelijke hervorming van uw persoonlijk en publiek leven, blijft ieder verzoek aan mij ijdel en onvervuld. Herzie uw leven, zo het u ernst is met uw vredeswil. Doe dit enig noodzakelijke en het overige: vrede, welvaart en geluk, het zal u worden toegeworpen.

En gij, die hier voor mij ligt, ga heen en zeg aan het mensdom:

„Dit is de eis die de hoop op een betere toekomst ons stelt. Dat wij de kracht mogen vinden, om hem te vervullen tot ons eigen heil, dat is de wens van den vorst der toekomst, wanneer hij ons toeroept:

Een zalig Nieuwjaar,"

Wapenspreuken der Oranjes.

Het is belangwekkend — aldus schrijft het maandblad van de Nederlands-Indische Officiers-Vereniging — de wapenspreuken na te gaan, welke de leden van het Huis van Oranje hebben gevoerd:

Meer dan bekend is de wapenspreuk van het huis: „Je Maintiendrai" („Ik zal handhaven"). Deze spreuk is in haar oorsprong afkomstig van René van Châlons. Zij luidde toen: „Je maintiendray Châlons". Toen Willem van Nassau het Prinsdom Oranje erfde, maakte hij er van: „Je Maintiendray Nassau".

Intussen: geheel los van deze algemene wapenspreuk der dynastie hebben verschillende leden van ons Vorstenhuis nog een afzonderlijk devies gevoerd, bij wijze van lijfspreuk.

De grote Zwijger had als zodanig gekozen: Saevis tranquillus in undis (Kalm temidden der woeste baren).

Zijn oudste zoon Philips Willem voerde de leus: Sustinendo progredior. (Ik vorder door geduld).

Lodewijk van Nassau had zelfs enige wapenspreuken, o.a. Recuperare aut mori! (Herwinnen of sterven).

Zijn broeder graaf Adolf, gebleven in de slag bij Heiligerlee, had: Pro lege, rege et grege (Voor wet, koning en volk.

Maurits had er één, die zeer bekend is geworden: Tandem fit surculus arbor (Eindelijk wordt de loot een boom).

Frederik Hendrik koos tot devies: Patriae patrique (Voor Vaderland en Vader).

Toen de grote Prins Willem III overstak naar Engeland met zijn vloot om ginds het volk te hulp te komen, had hij op de vlag van zijn schip de woorden laten aanbrengen: Pro religione et libertate. Je Maintiendray (Voor godsdienst en vrijheid; ik zal handhaven).

Ernst Casimir van Nassau had een devies van slechts één woord: Constant (standvastig).

Ook van twee edele vrouwen, die met Oranje's getrouwd waren, is de lijfspreuk bekend. Louise de Coligny: Veniat regnum tuum (Uw Koninkrijk kome!). En Koningin Emma, de Moeder onzer Vorstin: Palma sub pondere crescit (De palm groeit tegen de verdrukking in).

Waarlijk: in de meeste van deze spreuken ligt een diepe en een nobele zin. Maar vooral óók: kracht! Een kracht, welke de Koningin thans meer dan ooit is — voor alle man van Neêrlands stam!

HET WOORD „MOF"

door

DR. B. H. M. VLEKKE.

Er bestaat gelukkig zo iets als het Groot-Nederlands Woordenboek, onvolprezen en onvoltooid.

Waarschijnlijk zal het ook nooit voltooid worden, want voor men aan het eind is, is het begin weer verouderd. In elk geval, het Woordenboek zoals het is, was me een uitkomst, toen ik op de gedachte kwam de historische oorsprong van de welbekende bijnaam „Moffen" na te speuren.

In het jaar 1574, toen een groot deel der Nederlanden nog in handen der Spaanse troepen was (onder welke zich een zeer groot getal Duitse huursoldaten bevond), werd door de stadsraad van Antwerpen aan de burgers verboden „injurieuse woorden, hetzij mofmaf of andere te gebruiken". Toen had het woord dus al zijn tegenwoordige betekenis en werd het als scheldnaam gebruikt. Een onnoemelijk getal voorbeelden uit de gehele Nederlandse letterkunde sedert die tijd zou kunnen verzameld worden, waaruit blijkt, dat het nooit meer buiten gebruik geweest is. Maar waar kwam het vandaan?

We hebben nog de uitdrukking „zwijgen als een mof". Daarmee wordt deze keer niet eens een Duitser bedoeld. „Mof" betekent oorspronkelijk: een knorrig, zwijgzaam persoon, een grof, onbeleefd individu. Als zodanig kennen de Duitsers het ook. „Hans Muff" heet de Duitse Zwarte Piet en ook in de achttiende eeuw scholden de Akenaars die van Keulen voor „Kölsche muffen"! En als een Nederlands schrijver uit diezelfde eeuw zegt: „De Zeeuwen zijn nog al van de domste moffen niet", dan moet mof toch wel als brombeer, onbeschaafde boer, bedoeld zijn.

Hoe kwam het nu, dat het woord een bijnaam voor de Duitsers werd? Waarschijnlijk door de talrijke Duitse huursoldaten in Nederland. De tachtigjarige oorlog, is, zoals de meeste oorlogen van die tijd, bijna geheel door huurlingen uitgevochten. De burgers zelf kwamen alleen bij de verdediging der steden in actie. Walen en Duitsers waren onder de huursoldaten het talrijkst. Het lot van den soldaat was in die dagen lang niet aangenaam. Het is waar, in de strijd zelf was het gevaar niet zo groot als nu. Maar de soldij werd slecht betaald; de soldaten moesten voor hun eigen onderhoud zorgen. Voor kleding en zelfs bewapening werd geen zorg gedragen en er was geen hulp tegen de schrikkelijke ziekteplagen, die gehele legers ombrachten. Huursoldaat worden was gewoonlijk het laatste wat men deed. Bromberen, zwijgzame knorrepotten — als ze niet dronken waren! — waren ze dus vanzelf! Een tijd lang wordt de uitdrukking mof dan ook alléén voor de huursoldaten uit Duitsland gebruikt. Zo lezen we in een heel ernstig rapport over krijgsverrichtingen op de kust van China, dat een „Mof-sergeant" een vesting aan de Chinezen had overgegeven! Ik denk niet, dat de schrijver van dit rapport hierbij bedoeld heeft een scheldwoord te gebruiken — mof was de gewone naam voor den Duitsen soldaat in Nederlandse dienst, of, vollediger, Hans Mof, Hans Mofmaf, Hans Mifmaf.

Van scheldwoord werd „mof" zo tot een gewone benaming. De achttiende eeuw bracht een stroom van Duitse, vooral Westfaalse, bedienden en landarbeiders naar Nederland. Die klasse werd niet bizonder gerespecteerd en opnieuw kreeg het woord een minachtende betekenis. De Duitsers van hun kant reageerden door voortdurend van „malle Hollanders" te spreken......

Het woord was natuurlijk voor allerlei vervormingen geschikt. Justus van Effen in de achttiende eeuw fabriceerde er een vrouwelijke vorm en een bijvoeglijk naamwoord van, door te spreken van „Moffin" en een „Mofs vorst". Of sierlijker, zoals een ander auteur uit dezelfde tijd doet:

„Hoe leelijck viel de eer in 't slijck
Van 't poffich moffich Oostenrijck!"

Bilderdijk was de eerste om de schone term „Moffrika" en, daarvan afgeleid, „Moffrikaans" te laten drukken.

Tenslotte werd het woord weer zo gewoon, dat de geleerde professor Kluyver in het Groot Nederlands Woordenboek in het jaar 1913 meende te kunnen constateren: „Tegenwoordig is de term mof, hoe gemeenzaam ook, dikwijls vrij van minachting". Alles professorenwijsheid, en die is volstrekt niet absoluut......

Nu zouden we niet erg oprecht zijn, als we niet even ook onze aandacht schonken aan het volgend merkwaardig verschijnsel. Voor de zeventiende- en achttiende-eeuwse Hollanders (in de enge zin van deze naam) was het heel gewoon om als Moffen te schelden...... de eigen landgenoten van Utrecht, Gelderland en Overijssel! „Niets is gemener" (gemeen betekent hier: gewoon) bij de Gelderse en Overijsselse moffen, dan de smaadnaam van affe en malle „Hollander".

Dat is een uitspraak uit de achttiende eeuw en het is een late nawerking van de oude vete tussen Gelderland en Holland in de zestiende eeuw, toen de hertogen van Gelder zich met man en macht verzetten tegen de inlijving van hun gewest bij de Verenigde Nederlanden en toen zij daarvoor aansluiting zochten bij Noord-West-Duitsland.

Nog in de zestiende eeuw werd er onderscheid gemaakt in Nederland tussen de „Nederlandse" en de „Nedersassische" talen, de eerste geschreven en gesproken in het Westen, van Holland tot Vlaanderen, de andere gebruikt van Nijmegen tot Groningen. Het Nedersassisch is kort daarop verdwenen, maar de tegenstelling tussen West en Oost bleef tot het eind der achttiende eeuw. Toen kwam de Franse overheersing, en in het gemeenschappelijk leed werden vele oude tegenstellingen op zij gezet.

Dat is meteen een voorbeeld voor onze tijden! (Knickerbocker).

Indien de „mof" is arm en kaal,
soo spreekt hij seer bescheiden taal,
doch als hij komt tot grooten staat,
soo doet hij God en menschen kwaad.

Jacob Cats
Nederlands dichter, geleefd hebbende in de 17e eeuw 1577—1660.

HET VOLKSLIED DER VERENIGDE STATEN.

Het is gebruik om na het Nederlandse Volkslied het „God Save the King" te spelen of te zingen als symbool van de geallieerde eenheid. Nu ook de Verenigde Staten met ons een alliantie aangingen, zal het zeker veler wens zijn, dat ook op Curaçao na de beide andere volksliederen, „The Star Spangled Banner" worde gespeeld en gezongen. Waar het bleek, dat helaas bijna niemand de woorden van dit lied kende, volgt het hieronder, tezamen met enkele historische gegevens omtrent lied en dichter:

THE STAR SPANGLED BANNER.

Oh! say, can you see by the dawn's early light
What so proudly we hailed at the twilight's last gleaming
Whose broad stripes and bright stars through the perilous fight
O'er the ramparts we watched were so gallantly streaming
And the rockets' red glare, the bombs bursting in air
Gave proof through the night that our flag was still there
Oh, say does that star-spangled banner yet wave
O'er the land of the free and the home of the brave.

On the shore dimly seen through the mist of the deep
Where the foes'haughty host in dread silence reposes
What is that which the breeze o'er the towering steep
As it fitfully blows, half conceals, half discloses?
Now it catches the gleam of the mornings first beam
In full glary reflected, now shines on the stream
It's the star-spangled banner, oh long may it wave
O'er the land of the free and the home of the brave.

Oh! thus be it ever when free men shall stand
Between their lov'd homes and wild war's desolation
Blest with victory and peace, may the Heaven-rescued land
Praise the Power that has made and preserved it a nation
Then conquer we must when our cause it is just
And this be our motto: „In God is our trust"
And the star-spangled banner in triumph shall wave
O'er the land of the free and the home of the brave.

„The Star Spangled Banner" werd geschreven door Francis Scott Key (1779—1843) in 1814, toen de schrijver bij het Britse bombardement van Fort McHenry werd vastgehouden aan boord van het Britse fregat „Surprise". Na het bombardement te hebben gadegeslagen gedurende de gehele nacht en na het aanhoudend gedonder van de kanonnen te hebben gehoord, nam hij een oude enveloppe uit zijn zak en schreef het onsterfelijke lied. Het werk werd direct gedrukt en aanstonds populair. Voor het eerst werd het gezongen in een herberg nabij het Holiday Street Theatre in Baltimore, Maryland, door Ferdinand Durang.

De muziek is van Dr. Samuel Arnold. Hoewel de Verenigde Staten vele jaren geen volkslied hadden, werd „The Star Spangled Banner" algemeen als zodanig aangenomen en tenslotte in Maart 1931 officieel tot volkslied verheven.

Het afgelopen Jaar.

Januari.

1 — Haïti viert onafhankelijkheidsfeest. Britse bommen vallen op verschillende Duitse steden.
5 — De Britten nemen Bardia.
6 — Roosevelt vraagt grote steun aan Groot Britannië te mogen verlenen.
10 — Britten en Duitsers bombarderen elkaar hevig. De Grieken veroveren de stad Klisura op de Italianen.
13 — De Italiaanse Generaal Soddu vervangen door Generaal Ugo Cavallero.
17 — Bombardementen over en weer door Britten en Duitsers.
22 — Britten veroveren Tobruk; nemen 14.000 Italianen gevangen, waaronder 4 Generaals en een Admiraal.
23 — Opstanden in Roemenië.
29 — Derna in Libye door Britten bezet. De Britten trekken Italiaans Somali-land binnen.
31 — Italianen moeten Tepelini aan Grieken afstaan. Londen hevig met grote schade aangevallen.

Februari.

2 — In Nederland lijdt 25% der bevolking aan influenza.
7 — Cyrene en Benghazi vallen in Britse handen bij het Libyse offensief.
9 — Britse vloot beschiet Genua. Britten hebben in Noord-Afrika ½ van de weg Benghazi-Tripoli afgelegd.
13 — Generaal Francisco Franco van Spanje confereerde met Benito Mussolini en Henri Philippe Pétain.
16 — De Hellenen maken 2000 gevangenen in Albanië.
20 — Japanse troepen-transporten naar het eiland Hainan.
23 — Jean François Darlan tot Premier van Frankrijk benoemd.
24 — Waarschuwing van Groot Britannië en Verenigde Staten aan Japan om niet te mobiliseren tegen Singapore of Nederlands Oost Indië.

Maart.

1 — Bulgarije wordt gedwongen Drie mogendheden-pact te tekenen.
5 — Britse troepen landen in Hellas.
5 — Britse aanval op de Noorse Lofoten-eilanden.
10 — Steunverleningswet in de Verenigde Staten aangenomen.
11 — Hevig Nazie-bombardement van Portsmouth.
12 — Groot Britannië meldt, dat de „Battle of Atlantic" begonnen is.
18 — Handelsverdrag tussen Italië en Joegoslavië.
24 — Yosuke Matsuoka, Japans Minister van Buitenlandse Zaken, arriveert in Moskou.
25 — Joegoslavische Regering tekent Driemogendheden-pact te Wenen. Het Joegoslavische volk is razend. Vriendschapsverdrag tussen Rusland en Turkije gesloten.
27 — Militaire Coup in Beograd. Prins Regent Paul met cabinet afgetreden. Generaal Duchan Simovitsj vormt een nieuwe regering. Koning Peter II neemt het bewind in handen.
28 — Bloedige onlusten in Joegoslavië. Keren en Harar door de Britten in Abessinië genomen.
31 — Deridawa in Abessinië door Britten bezet. Prins Bernhard benoemd tot Honorary Air Commander van de Royal Airforce.

April.

1 — Yosuke Matsuoka te Rome.
2 — Asmara, de hoofdstad van Eritrea, valt in handen van de Britten.
4 — De Britten evacueren Benghazi in Libye.
5 — Yosuke Matsuoka bij Hitler op bezoek.
6 — Palmzondag. Nazies vallen Joegoslavië binnen. Beograd gebombardeerd. Aanval door Duitsers op Griekenland begonnen. Engelsen in Addis Abeba. Vriendschapsverdrag tussen U.S.S.R. en Joegoslavië gesloten.
9 — Nazies veroveren Nis, Skoplje en Thessaloniki.
10 — De Staatsopera van Berlijn na Brits bombardement afgebrand. Nazies melden capitulatie van Grieks Oostelijk leger.
12 — De Verenigde Staten nemen verdediging van Groenland op zich. De Croaten vormen een nieuwe Staat. Marionetten-regering in Zagreb gevestigd.
16 — Geruchten doen de ronde, dat Joegoslavië wapenstilstand gevraagd heeft.
17 — 3 Italiaanse torpedojagers en 5 voorraadschepen in Middellandse Zee door Britten naar de bodem gejaagd. Een der hevigste Duitse luchtaanvallen van de oorlog op Londen.
17 — 2 Duitse divisies door Hellenen neergemaaid.
19 — Premier Koryzis van Hellas overleden.
21 — De Britse vloot beschiet Tripoli.
23 — Yosuke Matsuoka van zijn trip naar Europa in Japan terug. Griekse Epirus-leger capituleert. Koning George verlaat Athene.
28 — Evacuatie van Britse troepen uit Griekenland begonnen.
29 — Generaal Isaias Medina Angarita tot President van Venezuela gekozen.
30 — Duitse troepen arriveren in Finland. Dit bericht wordt door het Russische blad „Pravda" gemeld.

Mei.

3 — Opstand in Irak. Rasjid Ali El Gailani neemt bewind in handen. Britse troepen gaan toestand bedwingen.
7 — Bericht meldt overlijden van Minister Goseling in Duits concentratiekamp. Joseph Stalin benoemd tot Premier van U.S.S.R.
8 — Lloyd George waarschuwt in Britse Lagerhuis voor Japan.
10 — Vrij Nederland herdenkt de invasie. Rudolf Hess vliegt naar Groot Britannië.
13 — Jean François Darlan door Hitler ontvangen.
19 — Hertog van Aosta geeft zich met zijn garnizoen te Amba Alagi in Ethiopië over. Hertog van Spoleto tot Koning van Croatië benoemd.
20 — Invasie van Creta door Duitse parachutisten begonnen.
23 — Hevige slag om Creta. Duizenden Duitsers verdrinken bij invasie als Britse vloot transportschepen vernietigt.
24 — Het Britse slagschip „Hood" door de Duitse „Bismarck" tot zinken gebracht.
27 — Britse vloot spoort „Bismarck" op en jaagt het schip naar de bodem.
31 — Creta door Duitsers veroverd. Rest van Britse troepen geëvacueerd. Irak geeft zich over aan de Britse troepen. Nieuw cabinet in Bagdad gevormd.

Juni.

2 — Hitler en Mussolini op Brenner-Pas bijeen. De wereld gist naar onderwerp der besprekingen.
4 — Ex-keizer Wilhelm II van Duitsland te Doorn overleden.
6 — Hubertus J. van Mook verwerpt namens Nederland een Japans ultimatum voor de levering van olie. Geruchten doen de ronde omtrent een geheime ontmoeting tussen Hitler en Stalin. Duitsers bombarderen Amman, Alexandrië en Aleppo in het Midden-Oosten.
7 — Nederlandse Regering protesteert bij Japan tegen gemene uitlating van Japansen zegsman aan het adres van Nederlands Oost Indië.
8 — Britten vallen Syrië en Libanon binnen. Prins Bernhard landt in Canada na een vlucht over de Atlantische Oceaan.
11 — Ion Antonescu, Premier en Opperbevelhebber van Roemenië, wordt door Hitler ontvangen.
14 — Moskou meldt concentratie van Duitse strijdkrachten aan Russische grens.
17 — Algemene mobilisatie in Rusland.
19 — Vriendschapsverdrag tussen Duitsland en Turkije te Ankara getekend.
21 — Naar aanleiding van het incident van de „Robin Moor" laat Roosevelt alle Duitse en Italiaanse Consulaten in de Verenigde Staten sluiten. Duitsland en Italië nemen gelijksoortige tegenmaatregelen.
22 — Alvorens oorlog te verklaren, vallen de Duitse troepen Rusland binnen. Finland en Roemenië doen mee aan de invasie. Ook andere satellieten van Duitsland doen mee. Geallieerden en de V.S. geven blijk van hun sympathie met Rusland.
27 — Britse luchtmacht opent offensief op Duitse gebieden.

Juli.

1 — Duitse vorderingen worden gemeld in Rusland. De Nanking-Regering in China wordt door de asmogendheden erkend. Generaal Archibald Wavell in het Midden-Oosten vervangen door Generaal Claude Auchinleck. Wavell gaat naar Indië.
7 — Een botsing wordt gemeld tussen troepen van Peru en Ecuador over een eeuwenoud grensdispuut. Noord-amerikaanse strijdkrachten landen op IJsland.
9 — Fransen in Syrië vragen wapenstilstand.
13 — Groot Britannië en Rusland tekenen een overeenkomst voor wederzijdse bijstand.
14 — Wapenstilstand in Syrië door Britten en Fransen te Acre getekend.
17 — Duitsers melden verovering van Smolensk. Het cabinet Konoye in Japan afgetreden. De Verenigde Staten vormen een „zwarte lijst" van vijandelijke firma's.
18 — Prins Konoye vormt een nieuw cabinet in Japan.
19 — Gedeeltelijke evacuatie van Moskou begonnen. Het diplomatieke corps gaat naar Kuibysjev.
24 — Japan krijgt bases in Frans Indo China. Japanse troepen gaan naar de Franse kolonie.
26 — President Roosevelt laat Japanse credieten in de Verenigde Staten „bevriezen". De Nederlandse Regering verbreekt het wisselverkeer en muntverdrag met Japan.
30 — De Russen ondernemen een tegenoffensief bij Smolensk.

Augustus.

13 — Jean François Darlan van Vichy benoemd tot Minister van Defensie. In Joegoslavië hebben opstanden plaats.
14 — Washington en Londen melden, dat Roosevelt en Churchill elkaar op zee ontmoet hebben en een programma van 8 punten hebben opgesteld. Verder beloven zij hulp aan Rusland.
20 — Groot Britannië en Rusland stellen een ultimatum aan Iran.
21 — De grote Russische stuwdam bij Dnjepropetrovsk opgeblazen.
23 — Generaal Auchinleck, de Britse Opperbevelhebber in het Midden-Oosten, arriveert in Londen voor het houden van besprekingen.
25 — Britse en Russische troepen vallen Iran binnen.
28 — Wapenstilstand in Iran. Aanslag op het leven van Pierre Laval en Marcel Déat.

September.

1 — Mussolini bezoekt Hitler aan het Russische front. De Russen evacueren Tallinn
5 — De Noordamerikaanse torpedojager „Greer" wordt door een Duitse duikboot aangevallen.
8 — De Royal Airforce doet een grote luchtaanval op Berlijn. Ook Kiel en Boulogne moeten het ontgelden. De Britten voeren een landing op Spitsbergen uit en vernietigen de kolenmijnen.
10 — Myron C. Taylor, de persoonlijke Gezant van President Roosevelt, brengt een bezoek aan Paus Pius XII. Over de besprekingen wordt niets bekend.
16 — Syrië wordt onafhankelijk verklaard.
17 — De Noordamerikaanse vloot opent een beschermingsdienst tot IJsland voor schepen, die de Atlantische Oceaan oversteken.
18 — Britten en Russen trekken Teheran, de hoofdstad van Iran binnen.
21 — De nazies veroveren Kiev.
23 — De gevluchte Griekse Regering arriveert in Londen.
24 — De Vertegenwoordigers der Geallieerde landen komen in een Inter-Geallieerde conferentie te Londen bijeen.
28 — In Tsjechoslowakije wordt de noodtoestand afgekondigd tengevolge van sabotage en moordaanslagen. Talrijke Tsjechen worden geëxecuteerd.
29 — In Moskou komen vertegenwoordigers van Groot-Britannië, de Verenigde Staten en Rusland bijeen om de hulp aan Rusland te bespreken.

October.

3 — Hitler houdt een rede te Berlijn bij het inluiden van een groot offensief op Moskou.
9 — Nederland, Groot-Britannië en de Verenigde Staten stoppen alle olie-verschepingen naar Japan.
9 — De President van Panama verlaat plotseling het land. Dr. R. A. de la Guardia neemt de Regering over.
10 — De Chinezen heroveren het lang omstreden Ichang.
13 — Luitenant Generaal Gerard J. Berenschot verongelukt bij het neerstorten van zijn vliegtuig. Luitenant Generaal Hein ter Poorten neemt het bevel van de troepen in Nederlands Oost Indië over.
15 — Japan opent een luchtlijn op Portugees Timor.
16 — Het Japanse cabinet onder Premier Konoye afgetreden. Een nieuw cabinet wordt gevormd door Generaal Hideki Tojo. Odessa wordt door de Russen geëvacueerd. Kuibysjev wordt tijdelijk de zetel der Russische Regering.
18 — Het Noordamerikaanse Congres keurt de verandering der neutraliteitswet goed.
20 — Een Geallieerd front gesticht in de Stille Oceaan.
20 — Franse gijzelaars worden bij tientallen doodgeschoten als gevolg van de moord op 2 Duitse officieren.
23 — Generaal Zjukov neemt opperbevel over van het centrale Russische front. Timosjenko neemt het Zuidelijke front op zich.
29 — De Duitsers breken door de Perekop-landengte naar de Krim door.
31 — Het eerste Noordamerikaanse oorlogsschip, de „Rueben James" in deze oorlog tot zinken gebracht.

November.

5 — Nederlands Oost Indië zet de uitvoer van gasoline naar het Portugees gedeelte van Timor stop. Saburo Kurusu, de speciale Japanse Gezant, vertrekt naar Washington.
7 — Premier Stalin van Rusland spreekt ter gelegenheid van de herdenking van de Bolsjewistische Revolutie en zegt, dat de Duitse bliksemoorlog tegen zijn land mislukt is.
10 — Winston Churchill houdt een rede, waarin hij zegt, dat de oorlog zich waarschijnlijk naar de Stille Oceaan zal uitbreiden.
14 — De „Ark Royal" door Duitse duikboten tot zinken gebracht.
16 — Premier Hideki Tojo van Japan houdt een rede, waarin hij zegt, dat Japan zijn plannen zal doorzetten.
18 — De Japanse Gezanten in Washington beginnen met besprekingen op last van Tokio.
19 — De Britten openen een groot offensief op Libye.
20 — Een Nederlandse cabinetsverandering heeft plaats. Generaal Maxime Weygand treedt af als Pro-Consul en Opperbevelhebber van de strijdkrachten in Frans Noord-Afrika.
24 — Noordamerikaanse troepen worden naar Suriname gezonden om te helpen in de bescherming van de belangrijke bauxietmijnen.
29 — De Russen zetten een tegenoffensief in waarbij de Duitse strijdkrachten worden teruggedrongen.

December.

1 — Pétain en Darlan confereren met Goering te Saint Florentin.
4 — Turkije valt onder de Noordamerikaanse steunverleningswet.
5 — Groot-Britannië verklaart oorlog aan Finland, Hongarije en Roemenië.
7 — Japan valt Noordamerikaanse en Britse bezittingen aan in de Stille Oceaan en komt in oorlog met de Verenigde Staten, Groot-Britannië, Nederland en andere Geallieerden.
11 — Duitsland, Italië en andere assatellieten verklaren de oorlog aan de Verenigde Staten. De Verenigde Staten antwoorden prompt met een oorlogsverklaring alsmede China en enkele andere Amerikaanse landen.
15 — Russische en Britse successen, respectievelijk in Rusland en Libye, worden gemeld.
18 — Nederlandse en Britse troepen bezetten Portugees Timor. Pontianak op Nederlands Borneo hevig gebombardeerd door Japanse [illegible]tuigen.
20 — De Britten nemen Derna en Mekili in Libye en zetten de achtervolging van de asstrijdkrachten voort.
22 — De Japanners voeren grote landingen uit op het eiland Luzon van de Philippijnen. Premier Winston Churchill arriveert met Lord Beaverbrook en verder gevolg te Washington.
24 — Z. H. Paus Pius XII houdt een belangrijke rede waarin hij vraagt om een geleidelijke wapenbeperking en een idee geeft van de „nieuwe orde" zoals die behoort te zijn en niet zoals de as zich die voorstelt.
25 — De Britten veroveren [illegible]ghazi in Libye en zetten de achtervolging van de asstrijdkrachten voort. Het garnizoen van Hongkong geeft de strijd tegen de Japanse overmacht op.
Rangoon, de hoofdstad van Burma, wordt gebombardeerd.
Manilla, de hoofdstad der Philippijnen, tot open stad verklaard.
26 — Churchill houdt een belangrijke rede in een gemeenschappelijke vergadering van de Senaat en het Huis van Afgevaardigden der Verenigde Staten van Amerika.
Het beleg van Leningrad wordt opgeheven.
27 — De open stad Manilla wordt door de Japanners gebombardeerd.
28 — Anthony Eden, de Engelse secretaris van Buitenlandse [illegible], confereert met Stalin te Mos[illegible]
De Franse eilanden Saint Pie[illegible] Miquelon worden door de Vrije [illegible]sen bezet.
29 — Het vliegveld te Me[illegible]an door Japanse vliegtuigen aangeval[illegible]
De Britten deden met groot succes een aanval op Noors gebied. Churchill vertrok uit Washington naar Ottawa.
30 — Tijdens een rede te Otta[illegible] prijst Churchill Canada's schitterende inspanning in de oorlog en belooft hij de overwinning.
31 — De Russen heroveren Teodosia op de Krim. De Duitse gezant, Von Thermann, in Argentinië werd naar Berlijn geroepen voor het geven van informaties.